

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Modus latinitatis

Ebrardus, Ulricus

[Straßburg], 1491

Um ego animaduertissēvos [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-293506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293506)

Solium I

Um ego animaduertissē

vos in cōi z familiari sermone nimīū oberare.
ita vt oēs fere vocabuloꝝ pbatissimas differēt
as pfinderet z cōmitteret barbarissimos ad
modū magnos. Dulus p ore. De friget. pro
ego frigeo. Ire domi. p ire domū. z sila proferen

do. vestris ineptis z aggressis sermonibꝝ subueniendū mecū du/
si attendēs nihil pducere posse grāmaticam nisi ea ad dicendū
pferendū prompti fieremus. Nec ego nūc ago q̄ his tantulis p
ceptis eruditos imbuiere vellē. Sed vos q̄ infantes magis videmi
ni q̄ loquētes q̄ si q̄ iā traditurus sū p fufe. vigili attētaq; mente se
ctaturos vos videro. Deinceps altissimo annuente vobis p scri
bam distinctiora grāuora. elegantiora.

Ein guten tag. Bona dies. Aut forte elegātius. Bonus dies
Nā dies in masculino genere determinate tps significat. In fe/
minino pō p fufū Dicimus em̄. Multa dies dat magnā hoibꝝ
rerū expiētiā. Et inde habemꝝ dieculā p paruo tpe. Et forte ele
gantꝝ dicit. Hoc die legā. q̄ hac die legaz. Et item. Deserno die
potiusq; besterna die.

Ein gute abent. Bonū sero aut potius elegantius Bonū ve
sper. Nā vesp̄ significat tps q̄ sol occidit. Aliq; m̄ increpāt h̄ p̄bū
Bonū sero. sed mihi illō oīno nō displicet. Sero em̄ tribꝝ modis
accipi solet. Primo p vespere. Secūdo pro tempore quod est post
lucem solis. Tercio pro tarde.

Uil heyl. Salus plurima.

Uil heyl vnd freud. Et salus et gaudium.

Heyt gegrueß. Salue.

Heyt gegrueß lieber bruder. Salue mi frater.

Heyt gegrueßet. Saluete.

Heyt gegrueßet lieben gesellen. Saluete mi socij.

Ein gute nacht. Beata nox.

Schlaff wol. Daniescatis dulciter. vl' dormiatis dulciter. vel

Heyt gesegner liebe ich wester. Vale mi soror. ¶ Et in tali vl' cō
simili oratione mi aduerbium est blandientis.

A 3

proficiat **S**cit geſegnet lieber meyster. Vale mi magiſter.

Scit geſegnet Valete

Scit geſegnet lieben freunde. Valete amici dulciſſimi.

Ite diſcedetes nõ apte dicim⁹. Proficiat vobis. tñ ceñ hac oĩo ne vti poſſum⁹ quoties aliq̃d alteri prodeſſe optam⁹ vt aſſequens ſacerdotiũ mgi atũ aliã ve dignitatẽ dicere poſſum⁹ proficiat vob

Ite diſcedetes nõ dicim⁹ cũ licentia niſi apud eos ſine q̃z conſenſu nob abire nõ licet. Apud alios aut̃ dicim⁹. vale valet. ¶ Ad vnã q̃cunq̃ ſalutãdẽz p̃ nãm factã rñſ. o fieri debet p̃ nãm. vt ad Bonus dies. Rñdem⁹ ip̃ quies aut p̃ hoc vbi. z vobis z tibi. murã/ do accũs fm̃ p̃ſonaz varietatẽ. vt ad Bonum veſp̃ Rñdem⁹ ſingulariter. z tibi vel plũ. z vobis. ¶ Ad ſalue aue z vale. Rñdemus bis p̃noĩb tu aut vos cũ aſſonãdõẽ p̃iũciõis copulariue fm̃ q̃lita tẽp̃ſone z fm̃ vnitatẽ z p̃ſalitatẽ p̃ſonaz. Pũt et.ã alie rñſiones ſi eri vt latini conueniũt p̃zofferre.

Tũlnia

Jubeo

Brueller den von meinẽ wegẽ. Salutate illũ noĩe meo. vñ: Ju beas illũ meo noĩe ſaluere. Itẽ iubeo capiũ p̃ exhortari. vt iubeo Beſegẽ dẽ rõ meinẽ wegẽ Saluta illũ noĩe meo (te ſaluere.

Doer die all geſegnet zob er rõ hyn. Itẽ oĩb ſalutatũ dũceſſit.

Nota rã recedẽs q̃z accedens ſalutare dicit. Cũ ſalutare nihil aliũ ud ſit q̃ ſalutẽ optare qd̃ factũ nõ modo accedens. ſ; etiã recedẽs

Be egen all mein freũd in meinẽ namen. Valedic o. rñibus a micis meis nomine meo.

Ich wolt das es euch wol gieng. Vellez oĩa fauere vobis vñ Vellem fortunã fauere vobis. vellem vt ſecũda eſſent vobis vni uerſa. Nolo vt ampli⁹ dicatis. Ego vellem q̃z trans̃ ret̃ vobis bene

Es gat mir vbel. Fortuna aduerſa eſt. Proſpera fortuna meĩ cũ diſſentit. Fortuna non uerſatur.

Es gat mir wol. Bene meciũ agit. Saluus ſum. Ego proſperis fruãr ſucceſſibus.

Duo

Duo wolt ir hyn gan. Duo vultis tranſire. Nolo aut̃ q̃ dicatis Ad quid vultis tranſire. vt in eruditi ſcolares loqui p̃ſueuerunt. Et ad hoc queſitiuũ quo reſpondendum eſt. domũ. rus. militiaz bumũz. ad eccleſiam. ad forũ. ad macella. wiennã. patauiam. Dz

Solum II

natus videt responderi domū. rus. humū. w'ennam. pataniam.
q̄ ad domū ad humū. ad wiennā. ad parauiam. q̄ p̄positōes ali
q̄n ornatus z breuitas grā rescindēde hnt. Circa appellatiua nos
mina tamen p̄uenimus proferre prepositiones.

Durch welchen weg od̄ vber welchen weg wolt ir gan **Dua**
ambulare vult. Ad h̄ q̄sitū r̄ndet aduerbialr. sic hac illac istac.
Noialr fo hoc pacto. wienna. patania. braga. z appellatiue h̄ mo
do p̄ alpes. per semitā. per ciuitatem. p̄ Stiriam.

Wo ist nun der. **U**bi h̄ nūc. **U**bi gentiū ille versat. **U**bi terra **Ubi**
rū ille vitam agit. Ad hec r̄ndemus aduerbialr hoc modo ibi. il
lic. istic. Noialiter fo varijs modis pp̄ie vt wiennē. patanie bra
ge. Et appellatiue. in austria. in ecclesia. in alpib. in insulis.

Won wān komet ir. **U**nde venitis. Ad id r̄ndemus aduerbi
aliter sic. h̄inc. inde noialiter fo varie vt domo vel e domo. rure vt **Unde**
e rure. humo vel ex humo. wienna. patania. Per appellatiua d̄ ec
clesia. de montibus. quōd ea que sitina responderi debeat ex p̄li
bus voluminibus auctozum colligere poteritis.

Wo hin wertz. **Q**uozsum. Ad hanc questionē responde isto r̄
quod vulgari ter sonat. Do hin wartz. **S**ursum. deorsuz. antroz **quozuz**
sum. retrosum. dextrozsum. sinistrosum. Per appellatiua p̄ hāc
prepositionē versus etiam per pp̄ia vt f̄sus Saltz burgam. f̄sus
austriam. versus wiennam. f̄sus ecclesiam. f̄sus bellein. f̄sus sa
linam. Vel postponēdo prepositionē n̄ inornate taliter. patania.
f̄sus. austriam versus. Saltz burgam f̄sus. Nam illa prepositio
Versus. multotiens postponit more auzozum.

Wie alt bist du. **Q**uotennis es. Respondendo. Biennis. trien
nis. quadriennis zc.

Wie vil hat es geschlagen. **Q**uota est hora Et non debet queri
quot est hora. Responde. prima. secunda. tercia. quarta. Et sic de
inceps.

Wes ist das buch. **U**uē est hic liber. R̄ndēdo me r̄uus noster
vester. Est ap̄t usitatus z artificiosius r̄ndere p̄ possessiua q̄ p̄
p̄mitiua. Nam illi genitini. **D**ei tui. sui. nostri z uestri semper
debent p̄st̄ ui passiue z nūq̄ possessiue. ut ibi. **D**iserere mei d̄s. **D**ei

Tui Habe curā mei sic ego habeo curā tui. Et forte ea rōne nō p̄t red
Sui dere suppositū istis s̄bis refert interest et est. Si q̄s aut̄ p̄ p̄mitis
Hostri na r̄ndere voluerit in ozone possessina dicat. mis t̄is sis. q̄ ḡti ap̄o
Uestri antiq̄s vsi s̄nt possessiue. Crede aut̄ erratū esse dicere q̄ p̄ mei im
porret possessio pura. p̄ mis possessio impura.

Uon was landt bist. Cuias es. Rūde. Australis. Salzburger
sis. Bauarus. Siritiensis.

Cuias Uon was teyls bist n̄der weylen. Cuias phus tu es stoycus
ne an pytharicus. **Hic** nota q̄ hoc questū cuias nō tm̄ pa
triam nationēq̄ querit. Sed etiā partē v̄l sectā vt in dicto exēplo
claret. Itē ad cuias r̄ndere possumus. Sumēsis perrensis.

Wie ferr. Quousq̄. Responde. Ducusq̄. Usq̄ ad austriā. Usq̄
ad ecclesiam.

Quāti comparasti.

Wie teur hastu es kaufft. Quanti emisti. Quāti mercatus es.

Wie teur schertz du das an. Quāti taras eā rē. Quāti estimas
eā rē. Quāti fac eā rē. **Hic** facio fm̄ Virgil. aliq̄n caput p̄ estio

Facio Ad ea q̄stina apterndem? Tanti emi. Tanti mercatus. Tanti cō
pani. tanti taro. tanti estio. tantifacio. Possū etiā r̄ndere alr̄ q̄ dictus
est. vt Tribu aureis. Centū ducats. Una libra. Uno talento. Ex
quo claretr̄n̄siū cū suo interrogatiuo nō sp̄ cōuenire oportere.
q̄ in dictis orōnibus querit gr̄s z abliis r̄ndet.

Ich hab das teur kaufft. Ego id pluris emi. **Uñ** Cicero. Nō
pluris v̄do q̄ alij. fortasse etiam minoris.

Ich hab dzleichter kaufft. Ego illud minoris mercatus sum.

Was gestet das. Quāti p̄stat illud. Responde. Tanti constat.
vel mille ducatis constat.

Wie vil ist vnder scheyd. Quanti interest. Quāti refert.

So vil ist vnter scheid. Tanti interest. quanti refert

Erimo Der schertz dz teur oder grof. Ille magni existimat eā rem. Il
le magnifacit eā rē. **Erimo** cōponit ab er z timo. i. mens q̄si er

magni Der schertz dz ring. Ille puifac eā rē. Ille (m̄te sic h̄e
parui p̄nipedit eā rē. **Ex** quo claret hos gr̄os magni z puifacit pol

Tanti se vt t̄n̄ q̄ti. Et p̄ his dictis aiad uertēdū est q̄ t̄n̄ z q̄ti z ab eis

Quanti composita tantidez quanti cūq̄ z h̄ij duo genitiui pluris z minor
querūt solū in ḡtio casu. sociari his s̄bis ei. v̄do. veneo. mercoz.

Solum III

cōparo. estimo. rago. liceor. metior. pstat. pduco. loco. veneror. par
 cisor. pango. pepigi. pdēno. postulo. z si q̄ alia s̄ significatōe his
 filia. Licero aiebat Te tātidē estimasse q̄ti sacerdotē. Inueni q̄ti
 cūq̄ domo pstat. Letera at̄ noia q̄cūq̄ sint sp̄ in ablatio cū dicit̄ p̄b
 sociant. Ut vēdidit̄ h̄ auro patriā. Auro corp̄ vēdidit̄ Achilles.
 Inepte ei diceret. Vēdidit̄ h̄ patriā auro. Preterea p̄siderandū ē
 q̄n̄ p̄dicta q̄tuor noia i ḡcio ponunt̄ sp̄ substantiua abijciūt. Inoz
 nate em̄ diceret̄ q̄ti p̄cū emisti q̄tēs aut̄ h̄stātius maritant. i. for
 mā naturalē z p̄boz custodiūt legē. Excepto tātidē q̄ caret abla
 tiuo vt Juuenal. q̄to metes p̄cio. possum? etiā dicere. Ego eā rez
 plimifacio. Ego minimifacio eā rē. Quāti inijciat̄ h̄ temerū. i. for
 te vinū. Inō temulēt̄. ra. tū. i. vino. Tātidē. Allein als vil. Tot
 idē als vil. Quāticūq̄. i. q̄tū. ¶ Ad q̄oz Sc̄p̄sisse ne. r̄nde Scri
 psi. z nō ita. sic. vel imo. Nā ita z sic ponit̄ similitudis aduerbia s̄ q̄
 r̄ndēdi. Et illa dicitio imo aduerbiū est eligēdi affirmādi. Ad mos
 dū barbarū est z puerile r̄ndere imo zē.

¶ Habt ir gelesen. Legistis ne. Responde. Legi. Vidistis. vidi.
 Audistis. audiuimus. Interfuitis. interfui.

¶ Bist du geleert. Es ne doct. R̄nde doct. sū. Sūt digni. digni
 sūt. ¶ Est aut̄ sūmope obseruādū vt r̄ndētes debite resumam? di
 ctionē q̄ querit̄ mutando accidēs vt ap̄tū est z dignū.

¶ Der brieff trager hat mir ein brieff braht. Dic tabellari? portauit
 mihi l̄ras. vel Dictabellari? portauit mihi eplaz. Nolo aut̄ vt
 dicatis. Ille tabllari? portauit mihi vnaz l̄ram. vel duas l̄ras vel
 tres l̄ras. S; dicendū ē. Dic tabellari? portauit mihi vnaz l̄ras.
 binas l̄ras. ternas l̄ras. q̄ternas l̄ras. vel vnā eplaz. duas eplaz.
 tres eplaz. q̄tuor eplaz. Hoꝝ rō est qz in singlari s̄m grāmaticos
 z rhetozes vnū tm̄ alphabeti elementū significat. Ergo q̄ accipit
 vnā eplam accipit l̄ras z nō solū l̄ram. Quare aut̄ nō dicam? rece
 pi duas vel tres l̄ras. Ratio est qz oia noia singulari carentia nu
 mero semper iunguntur cum illis nominib; binus ternus. qua
 ternus z silibus. Dicit etiā alibi. Ex vnis nuptijs fecist; mihi ge
 minas. Dicmodus sūmope apud oratores obseruat. Poetētū
 vtunt̄ in singulari. vt Ouidius. Quā legis arepra bruside litera
 venit. z hoc forasse sit metri gr̄a Interest inter do tibi l̄ras? do ad

Litera
Epla

te literas. Do tibi lras tanq̃ tabellario z tanq̃ illi qui eas redde
re debet. Do ad te lras. i. do lras vt ipe accipias. Aliq̃n hec duo
piungunt. vt Cicero dedi illi ad te lras. Ergo q̃ mittit dat literas
Qui portat z porrigit reddidit. Qui suscipit accipit dicit.

Ich hab die brieff gereicht. Ego reddidi literas.

Ich hab dir ein brieff geschickt. Ego dedi ad te lras. v. Ego de
di ad te vnas literas.

Der hat mir zwen brieff geschickt. Dicitur ad me binas lras

Ich hab entphangen von dir vier brieff. Ego ex te quaternas
accepiliteras.

Ich bir dich schreib mir off. Te rogo vt me sepe tuis lris visi
tes. Breue nis. neu. g. i. scedula z sepe sumit pro literis. Inde breui
gerulus vulgariter briefftrager. Item scedula debet scribi p. sc.
Inde scedula diminutiui. i. pagina vel epistola. Et protho collu
li. i. copia. Inde prothocollare zc.

Durch des willen hab ich dir geschriben. Eam ppter causa m
has ad te lras construxi.

Dein brieff sind mir gewesen genem ynd wunsam. Tue litere
fuerit mihi z grate. z iocundus. Dic nota iocundum appellamus
quod iocunditatem aut leticiam confert. Itaq̃ dolorosus filius
parentibus est iocundus.

Jocūdu

Ich hab im hundert ducatē geben. Ego dedi ei centum duca
tos.nolo aut̃ vos dicere. Ego dedi sibi centū ducatos. quia sui
sibi se primitiue capta non construxit nisi reciproce z nunq̃ cas
piuntur demonstratiue. sed relatiue. Dumtaxat̃ modus vtendi bo
rum pronomini iam sequetur.

Der ist im selb schedlich. Ille est nociuus sibi.

Der erbarmt sich vber sich selbs. Ille miseretur sui.

Der hat sein selbst sorg. Ille est curiosus sui.

Der meyster bir das ir zu im kumpt. Magister petit vt ad se
veniat. Et nequaq̃ dicendū est. Magister petit vt ad eum veni
atis. quia ex quo oratio reciproca est z sententia reciproca oportet
vni pronomine reciproco.

Der ist wider sich selbs. Ille est contra se.

Der wein ist lauter. Hoc vinū clarū est. hoc vinū purū est.

Solium II

Der wein ist zeh. Vinū hoc lentū est. ¶ Est autē lentū idē q̄ te
nax. vt vult Virgil. Aliqui dicūt vinū hoc pendulū est ¶ Est autē
pendulum q̄ casum seu ruinam mīnat. Itē lentus. ra. runt. i. flexi
bilis vt salix vel salix mollis piger tardus vel nō siccum vt frumē
tum dicit lentū cum non sit bene desiccātū. sed lentos grece signi
ficat plenitudinem vt sumnolentus.

Lentus
pendulus

Der wein ist gemacht od geerzent. Vinū h̄ curatū est vel confes

Der wein ist entzickr. Vinū hoc acefcit.

Der wein seh meckr nach der neig. Vinū hoc sapit defectū. sic
etiam cereuisia.

Wir haben ein heurigen wein truncken. Nos bibim⁹ vinū no
uum. Nos bibim⁹ vinū mustū. Nos bibim⁹ vinū recēs. ¶ Est autē
mustū adiectim mobile z idē ē q̄ nouū. Recēs idē q̄ nouū. vt res
cens caseus. i. nou⁹ caseus. recēs fruct⁹. i. nouus fruct⁹. recēs iuz
uenis. i. iuuenis pue etatis. Impiti vtunt hoc vocabulo recēs p
forti z audaci. Itē nullus a. ū. i. nouū. vt ego bibi vinū mustū be
neciā dicit. Itē recentulus. la. lū. i. aliq̄ tulū nouū.

Dultū
Recens

Die haben truncken ein kalten wein. Hi biberunt vinum fris
gidum.

Die haben truncken ein kuelen wein. Hi biberūt vinū friscus
lentū. ¶ Est autē frisculentū idē q̄ lentefrigidum.

Friscus
lentū

Wir essen das mal. Nos prandem⁹. Nos prandiū agimus.

Wir e'sen das abend essen. Nos cenamus. Nos cenā agimus
nos ediey vicimus. i. laute vel delicate. Nā edius. dia. dium. delis
catus ra. tū. vel lautus ra tum.

Wir habē gar vil e'sen gehabt. Nos habuim⁹ dubiū prandiū
Nos habuimus dubiū cenā. ¶ Est autē dubiū prandium cui⁹ cis
bozum numerū ppter pluralitatē ignoramus.

Dubiu

Wir haben kostlich effē gehabt. Refeci sum⁹ vrbanis cibus

Wir habē māigerley vñch gehabt. vario pisciū genere i'fecti sū

Das mal was von manigerley essen. Prandium hoc constas
bat varijs ciboꝝ generibus.

Es sind alle ding zu gericht. Apparata sunt omnia.

Dab fleyß das alle ding zu gericht sein. Lura vt sint debite ap
parata vniuersa.

- S** Der brenngan ist mit grossem branck gen kirchen gâgen Spō
 sus cu n graui pompa ecclesiam petijt.
S Der ist mit grossem branck begraben worden. *Hic sepultus est
 cum pompa maxima.*
S Die sind mit grossem branck entgegen gangen iren berrē. *Hij
 processerūt obuiam hero suo grandi cum pompa.*
S Ich mag euch nit genug thun. *Non possū satis facere vobis.
 Gracias referre vobis non possum.*
S Ich mag ewern dinsten nit genug thun. *Uestris in me bene/
 ficijis satis respondere nō possum. Uestris in me beneficijs ⁊ hu/
 manitatibus referre gratias nō possum.*
S Der schendt mich. *Ille me vitupat. Ille me criminat. ¶ Sūt
 nōnulli impiti qui nimū impueriliter abutunt hoc vocabulo cri/
 minari. ¶ Criminari em̄ nō est nisi vitupare aut vitupari. Hic fas/
 ma turpat meam. Hic nomen meū offendit.*
S Ich gee der grāmatica nach. *Ego studeo grāmatica.*
S Ich gee der logica noch. *Ego studeo dyalctica.*
S Ich gee den syben freyen kunsten nach. *Ego studeo septem ar/
 tibus liberalibus.*
S Ich gee dem frid nach. *Ego studeo paci.*
S Du geeest dem musgang noch. *Tu studes ocio.*
S Der geeet weiplicher lieb nach. *Ille studet amorib;. ¶ Hic nota
 q̄ inter amorē ⁊ amores interest. Amor i honesta re eē pr. Amores
 non nisi in inhonestare.*
S Der geeet betrignuf nach. *Ille studet fallacijs; Et possunt cas/
 lia exempla proferre infinita.*
S Die mur meins hauf ist gefallen. *Paries mee dom⁹ corruit.
 Paries mee dom⁹ cecidit. ¶ Holo aut dicat. Tur⁹ dom⁹ cecidit
 q̄ inter murū ⁊ pietēh interest. ¶ Paries ē structura quis nō factā
 ad arcendos hostes. ¶ Turus aut nō est nisi qd̄ factū est ꝑtra ar/
 cendos hostes. Est itaq; murus idem q̄ menia.*
S Das ist ein steinēne wandt. *Paries ille lapideus est.*
S Das ist ein hultzene wandt. *Hic est ligne⁹ pies. nōnulli ignari
 putāt pietē nihil significare nisi q̄ linguis constet.*

criminiari

Amor
amores

Paries
murus

Solium. V.

Die geschrifft ritzt ab. Scriptura hec cadit. Scriptura hec
caduca est.

Das ding ist noch nit gemacht. Ea res adhuc infecta est.

Die vnuerbrachten ding sind von dan. Di rebo infectis abi
erunt. ¶ Est aut infectū idem quod nō factum.

Das schade nicht. Nichil hoc periculi est. ¶ Est aut piculū sin/
copatū hui⁹ qd est piculū. Sicut seclū hui⁹ qd est seculū

Infectū
Periculū
Seculū

Das sol euch nit bekūmern. Nichil id vos urgeat. Non pres
mar id pectus vestrū. Non occupet id aīm vestrum.

Das thut nichts darzu. Nichil ad rem.

Das ist euch nutz. Id vobis proficit. Id vobis accomodat.
Id vobis confert. Id vobis conducit.

Ir habt mir ein nutz ding geben. Vos mihi contulistis rē vti
lem comodā. proficiam. conducibilem.

Das ist ein feyner iungling. Hic est ornat⁹ adolescens.

Das ist ein feins frewlin. Ea est adolescentula admodū.

Der hat ein krus bar. Hic est crispus.

Der ist murrat. Hic est simi⁹. oppositū: hic est aquilus venusta

Der mag nit wol gehoern. Hic est surdaster.

¶ Est aut surdaster qui non pfecte audit. Surdus aut qui audi
endi potentia omnino caret.

Surda
ster
Surd⁹
Uarus

Der ist hynckend. Hic est claudus. hic est varus aut varico
sus. Nam varus. a. um. i. claudus vel curuus. Inde varico cas.
. i. claudicare. curuare. diuertere. ambulare. Inde pvaricor ar
id est trasgredi infringere. Vñ pvaricatores. i. trasgressores.

Der nympt nach synē geschlecht ab. Ille degenerat.

¶ Der geradt in den sichten nicht nach synē vater: Ille a moribus
sui genitoris degenerat. Est aut degenerare a moribus a vita a di
gnitate suorum parentū recedere.

Degene
rare

Der ist ein vsfacher der bosen ding. hic est auctor hoz maloz

¶ Wan spricht ir seit ein vsfacher des dings. Rumor est vos est
se auctorem huius rei.

Wer ist ein vsfacher oder anfenger des kriegs: Quis est au
ctor huius litis.

¶ Der keyser ist ein vsfacher des kriegs: Impator hui⁹ prelijans

B

cto: est.

Der meyster wildas du onynderlaf zu im kumpst. Magister vult vt euestigio ad se venias. Vult magister vt ex ordine ad se te conferas.

macellū. Ich bin gewesen in den fleischbencken. Ego fui in macellis. ¶ Et debet hoc nomē macellū scribi simplici. c. venit ei ab hoc nomine Macellus qđ est. ppiū nomē cuiusdā romani ex cuius edibus ppter scelera quedā factū est publicū edificij pro occidendis animalibz. Ego in pistrinis fui. vulgariter. vndern brottischen.

pistrinū. Pistrinū em neutri generis est locus vbi pistrī. z venit a pistrio pistris. striui. stritū. i. panē facere. vnde pistrio onis. i. pistor. hoc macellū. vnde diminutiū macellulū. z macellio onis. i. macellū. Inde macello las. i. mactare trucidare. z dicit a macero as. qđ ibi carnes macerātur. Inde macellarius qui mactat iumenta. z hoc macellaria vxor eius. Viscus neutri generis. i. intestinum. Sed

Viscus
Fiscus. viscus ci. ma. generis. i. bitumē cum quo aues capiuntur. Inde viscosus. i. tenax. Sed fiscus ci. per. f. est bursa vel archa pncipiū pis in quo seruat pecunia cōmunis. Item viscus visceris neutri ge. in noiatio singulari nō est in frequenti vsu. s; viscera plura ralis numeri magis est vsitatū. z viscera nō tantū vocamus intestina. s; quecunq; sunt sub corio. Sed viscus ci. vel viscū ci. i. gluten. Et gluten cinis. i. bitumē. Inde pglutino as. zc. Itē a viscus venit viscero as. s; euiscero. i. viscera eicere. vt euisceraui piscē.

Bluten. Der ist flissig syner ding. Sic est studiosus suaz rerū. Sic est curiosus suaz rerū. ¶ Nam illa duo noia studiosus z curiosus semper actiue construuntur.

Dem ding bin ich alweg wider. Ea res semp mibi odiosa est
All menschen sind wider dich. Tu omibz es odiosus. ¶ Hoc nomen odiosus semp passiue pstruitur.

Inuidi/
osus. Du bist mir neydig. Tu es mibi inuidiosus. Et ita venit ab inuidia. quod idem est qđ maluolētia z capitur actiue.

All welt ist dir neydig. Omnis homo est inuidiosus tibi.

Du bist geneyd von de bosen. Tu es inuidiosus malis. Et ita inuidiosus ab inuidia descendit. z accipit passiue. Ex hoc claret qđ inuidiosus actiue capit aliqñ z aliquando passiue.

Solium VI

- Der ist arbaytsam. **Hic** est operosus. **Hic** est laboriosus. Et ita
hi termini capiuntur actiue.
- Der standt hat vil arbayt. **Hic** status est operosus. **Hic** status
est laboriosus. Et ita construuntur passiue.
- Der ist gotlich oder gaitlich. **Hic** est religiosus.
- Der ist geirig. **Hic** est questuosus. ¶ Est em̄ questuosus q̄ semper
per questiones queritat. **Questu**
osus.
- Der mensch ist verzerlich oder verthundt. **Hic** est sumptuo
sus. ¶ Est aut̄ sumptuosus qui nimias facit expensas. **Sūptu**
osus.
- Die frau ist witzig. Ea mulier est industria. Nō aut̄ dicimus
industriosus. a. um. sed industrius. a. um. vel hic et hec industriis
hoc industrie.
- Der ist alweg truncken. **Hic** est vinosus. **Hic** est ebriosus. ¶ Dis
ferūt aut̄ ebrius et ebriosus. Nā ebrius ē q̄ actu nimium est saturatus. **Ebrius.**
ebriosus
- Ich bin gewesen in ainer ynstren kirchen. Ego fui in tenebrosa
ecclesia vel tenebrosa. **vinosus.**
- Das landt ist pirgig. Heterre sunt montuose.
- Die kandel rint. Lantarum perfluit.
- wir habē truncken auf ainē rinnendē glas. Nos bibimus ex
perfluente vitro.
- Das vaf rint. Hoc vas perfluit.
- Durch die kirchen regents. Illa ecclesia perfluit.
- Ich bin gelegē vnder ainē dach da durchs regent. Ego iacui
sub p̄pluete tecto.
- Durch dz dach regēt. Tectū hoc p̄pluit.
- Ich emphilch dich dem. Ego p̄mendo te huic.
- Ich lob dich by dem künig. Ego p̄mēdo te apud regē. Ex quo
claret q̄ aliud est p̄mendo te regi. et p̄mēdo te apud regē. In hoc
em̄ laudatio est. In isto p̄mēdatio.
- Es sind mer die ketzer greiffen an die rōmisch kirch. Fama ē
hereticos oppugnare romanā ecclesiā.
- Ich bin dinn oder hinnē. Ego intus sum. Non aut̄ intro.
- Es sind mer der babst f. y i teutschē landē. Rumor est papā eē
in alemania. Possumus etiā dicere fama est. ¶ Differūt tamē ru/
mor et q̄ fama. Nam rumores pluri sermones in populo sine
certo auctore dispersi dicuntur. **Fama.**
- B 2

Famā increbescētes ⁊ iaz ad auctos ac pmulgatos rūmores ap
Intus Ich schreib innen. Ego int' scribo. Nō aut' intro (pellam'
Intro Hic nota q' int' p'strui vult solū cū verbo non importante mo
tum de loco ad locum.
Ich bin da vor. Ego foris sum.
Foris Ich bin da vor geschlagen worden. Ego foris percussus suz. no
to vt dicatis. ego exiui foris. Lausa est qz foris nō p'struit cuz ver
Foras bo importante motū de loco ad locum.
Ich gee' hinuſ. Ego foras exeo. nolo aut' vt dicatis. ego foras scri
bo. qz foras iungi vult solū modo verbis importantibz motuz de
loco interiori in locū exteriorē: Oportet itaqz diligenter p'siderare
ne hāz dictionū intus intro foris foras differentia pfundaf.
Das boſs schreibt man euch zu. Hoc malū imputaf vobis.
Das gut schreibt man euch zu. Bonū ſ imputaf vobis.
Impu Utimur itaqz imputare indifferēter tā in bono qm in malo.
tare Wir haben hinten vnd vor vff in geschlagen. Percussim' euz
⁊ a fronte ⁊ a tergo. (redundat vinis
Unser spyzkasten ist vol guts wins. Penu nostrū optimis
Unser spyzkasten ist voller frucht. Penu nostrum aut etiā pe
nariū nostrū plenū est frugū. Est aut' penu locus in quo omia
que ad priuatū victū ptinent ptinent ⁊ idē est penariū: Lomeat'
ſo ptinet ea que ad victū publicū spectāt scz annonam. ⁊ quicqd
annone vice habere potest. Dicim' etiā in sacra scriptura. vñ ema
nat nisi ex penu sancti spiritus.
Der hat das volbracht vff den nagel oder volkömmlich. Dica
rem ad vnguē p'fecit. Eā rem in unguē consumauit
Ich hab den vnter wiſet. Ego illū docui.
Ich hab den gantz vnter wiſet. Ego illū edocui.
Hic nota q' E multotiens augmenti est ⁊ p'fectionis vt E do
ceo. id est valde doceo. Enitor. id est valde nitor. Elaboro. id est
valde laboro.

Solium VII

Wer mag ain altē iuden abgeweisen Inueteratū iudem quō
edocere potest.

Es ist leichter zu weisen wen zu abweisen. Facili⁹ ē docere q̄
dedocere. Est autē dedocere aliq̄z a suo errato abigere v^l declinare **dedecor⁹**

Ich bin ee her kōmen deñ du. Ego te prior veni.

Der peter ist ee her kōmē deñ der paul. Petr⁹ paulo p̄or aduēit.
Trinck⁹ des erst. Bibite prior. Et hoc si bibitio fit inter duos
t̄m. Si inter ples q̄z duos dicim⁹. Bibite primus. Rō est. qz p̄pa
ratius vtendus est quotiēs solū inter duos res agimus. Sup⁹
latius vero quotiēs inter plures q̄z duos.

Ye grosser du bist ye mer demutig du dich. Quanto maior es
tanto te geras submissius.

Ye wyser ain yglicher ist ye volkōmer er ist. Quāto sapientior
quisqz est. tanto perfectior. Non autē dicimus. Quāntū maior es
t̄m geras te submissius. Nec q̄tum sapientior q̄sqz est t̄m p̄fectior

Quius ratio est. qz hi duo termini Tanto r Quanto sociantur
p̄patiuo. Tantū vero r quāntū solū positiuo. Dicimus em̄. Quā
tum frequēter impellit t̄m firmiter roborat. Itē Quāntū sapiens
quis est tantum p̄fectus. **Tanto.
Quāto.
Tantū.
Quātur**

Ich bin so vil vor kōmen so vil du hernach kommen bist. Ego
tanto ante veni quanto tu post venisti. Dic nota qz ille dicitōdes
tanto quāto aliq̄to apte iungunt h̄is aduerbiis ante r post. Dici
cimus em̄. Ego aliquāto anteveni tu aliq̄to post venisti. **Aliq̄to.**

Ich bin vil vor her kōmen. Ego veni multo ante.

Ich bin vil hinnach kōmen. Ego multo post veni.

Ich bin ain wenig vor kōmen. Ego paulo ante veni.

Du bist ain wenig hernach kommen. Tu paulo post venisti.

Dic nota qz illa aduerbia ante r post r hoc nomen alius cum
suo aduerbio aliter r secus quod eiusdem significationis est re
quirunt multo r paulo. De ante r post exempla huius. Quinti
lianus ar quanto alius fuit. Terentius o aliter euenire multo i
telligit Cicero r multo secus venit. i. est multo aliter. **Ante
Post
Alius
Alitee
Secus**

Der ist gar schon. Sic est ppulcer.

Der ist gargekert. Sic est perdoctus.

Der.
Qua.

Der ist gar fleißig. Hic est per diligent. Non autē dicere possu-
mus. q̄ pulcer. q̄ doctus. q̄ diligens. q̄ positivus solitus est acci-
pere hanc p̄positionē p̄ z refutare quā. Suplativus autē v̄sitatissi-
me z ornate assumit hanc dictionē quā. vt q̄ doctissimus. q̄ pul-
cerissimus. q̄ elegantissimus. zc. ¶ Est autē p̄ z quā in p̄positionē idē
q̄ valde. vt p̄ pulcer. i. valde pulcer. q̄ doctissimus. i. valde doctissi-
mus. Tamē quā pro quantū nunq̄ cum suplativo. s̄ cum positi-
vo semp̄ ponit̄ z tunc requirit duo verba. vt cicero q̄ sint morosi q̄
amant et hoc poteris intelligere.

Als bald ich v̄ff das mer kām stund ain wind v̄ff. Cum primū
mare intrassem ventus surgebat. Ut primū mare intraverā ven-
tus surgebat. Ubi primū mare intraveram ventus sinuale scēbat
Non autē dicere debemus. Quā primū mare intravi exorta ē tem-
pestas. Valeret autē illud. Valde primū mare intravi exorta tem-
pestas est.

Der ist fast gelert oder mer weñ gelert. Hic est p̄quam doctus.
Hic est per quā eruditus.

Der ist fast schon oder mer weñ fast schon. Hic est per quā pul-
cer. ¶ Hic animadvertē q̄ exp̄ quod ē positivi: z quā quod est sup-
perlativi sit dicio aggregata. Et iungit̄ positivo solū Jungit̄ etiā
aliquē verbo vt p̄ quā velim zc.

Der ist vil besser. Hic est longe melior.

Der ist vil der aller best. Hic ē longe optimus. ¶

Der ist vil ain ander. Hic ē longe alius.

Der redt vil anders. Ille dicit longe aliter.

Es ist vil anders geschebē weñ ich gebofft hab. Longe secus
factū est quā sperabam.

Longe. Der ist fast hoch oder würdig. Hic est longe p̄stans. ¶ Hic no-
ta quando longe signat valde accommodatur comparatio z sup-
lativo. Ex his dictionibus alius. aliter. secus. prestans. Exempla
iam claruere. Additur etiā his duabus precipuus z princeps.
vt Longe princeps. Longe precipuus. Prestabilis le. i. multū z
pre alijs valēs. vel placabilis vl voluntarius. Prestans tior. tissi-
mus. id est. multū pre alijs valens vl antestans nobilis precipuus
p̄clar? sublimis. In p̄stantia rie. i. sublimitas p̄claritas dignitas

Solium VIII

Die wend oder die maur mynes huf sind gefallen. *Parietes mee domus ceciderunt.* Non aut dicimus. *Parietes mee domi.* qz illi genitiui domi z domus hoc differunt. qz domi semp pstruitur absolute z nunqz possessiue. S; domus e contrario nunqz costruit absolute; z semp possessiue.

Dom.
Domus

Der ist on zwyfel der aller geleertist. *Hic est facile doctissimus.* *Hic nota qz facile pro nō dubie iungit cum suplatiue. vt Facile pulcherrimus. Facile omnium optimus. Facile mulierz uenustissima. z sic de aliis.*

Facile.

Der ist fast frum. *Hic est valde probus.*

Ich lob dz fast. *Id ego valde laudo.* *Hic nota qz hoc aduerbium valde apte iungit positiuo z aliqui uerbis etiā.*

Valde

Der ist vil der aller schonist. *Hic est multo pulcherrimus.* *Hic ē qz pulcherrimus Nam multo z quā potius iungunt suplatiue qz comparatiue z positiuo.*

Multo
Quā.

Nichts ist bofer weñ der mensch. *Domine nihil peius.* *Quam tuus dicit qz Nullus est hoie peior zc.*

Kainer ist bofflicher den der. *Nihil illo uerbosius.* *Elegantius dicit qz. Nullus est illo uerbosior.*

Der hat ain wüderlichs geberd. *Hic hz mirabile gestū.* *Hic ē hō mirabili gestu.* *Est em gestus q̄litas quedā monēdi corpus.* *Bestio uero actio aut opatio ut in gestione negocij.*

Bestus.
Bestio.

Des gebert lob ich nit. *Huius gestū nō laudo.* *Huius gestum*

Das wirt baif. *Id calescit.*

Lnō probō.

Das wirt kalt. *Id frigescit.*

Das bluet. *Id floreat.*

Das grunet. *Id uirescit.*

Es taget oder wirt tag. *Jam diescit.*

Es nachtet. *Jam noctescit.*

Das fulet. *Hoc putret.* *Hoc putrescit.* *Id marcet.* *id marcescit.*

Hic psidera qz uerba in sco exuētia q̄uis fm Pulscianū inchoationē significēt. Scdm alios tñ accipiunt p uerbis in fio terminatis. calesco pro calesio. Frigescio pro frigefio. Sordescio pro sordescio ponunt. Item aliquoties pro suis primitiuis. vt Concresco pro taceo. Concupisco pro cupio. Contrahisco pro tremo.

psaisco

Der ist würdig zu lobē. Hic dignus ē laudari.
Der ist würdig zu eren. Hic dignus est honorari. Non autem
apre dicimus. Hic dignus est laudandi. Hic dignus est honorā/
di. Causa est quia nomina quaedam adiectiua infinitiuū sine acti/
uum sine passiuū requirunt. Substantia autē gerundia postulat.
vt Tempus est loquendi. Tempus est prandendi. Sed partici/
pia et etiā hec nomina doctus. peritus. promptus. consuetus. ti/
midus. cupidus. audus. vendicāt sibi vtrūq. vt Timens naviga/
re et navigandi. Doctus cātare et cantandi. Promptus legere vel
legēdi. Consuetus bibere vel bibendi. Timidus picitari vel peri/
clitandi. Audus comedere. vt comedendi.

Ich mein der sey maister. Ego hūc puto esse magistrū.
Ich glaub der selbig sey frūm. Credo hunc esse probū. In his
duabus orationibus non apre diceremus fore. quia apud orato/
res et peritos grammaticos fore et esse interest. Nam fore vocē ha/
bet infinitiuū. Esse signationem vero participij quod est futurum
vna cum infinitiuo esse. Nunq̄ em̄ fore apre proferimus nisi pro
futurum esse. ideo secum non patitur participij futuri t̄pis tam
actiuū q̄ passiuū. Non enim latine dicimus. Scio te amaturum
vel amandū fore. qz fore seip̄o tempus futurū habet. sed dicimus
potius Amatur esse. Amandum esse. Cum nomine autē recte so/
ciatur. vt spero te amatorē fore. amicum fore. regē fore. hoc est. Fu/
turum esse regē. Futurum esse amatorē. Futurū esse amicū. In cō/
positis. s. affore et defore peccat nemo.

Der ist vnsichtig. Hic est circūspectus.

Der ist vnmerckent. Hic est psideratus.

Der ist wiß. Hic est disertus.

Der ist falsch oder betriegend. Hic falsus est.

Der ist kunnend. Hic est scitus.

Der ist beschaide oder witzig. Hic discretus. Hic argutus.

Wyn allerliebster bruder. Vi amānissime frater.

¶ Pro iam dictis animaduertendum est qz nonnulla participia
in passiuua voce actionem significant. vt circūspectus. conside/
ratus. cautus. falsus. contentus. scitus. discretus. argutus.

Fore.
Esse

Solium. XI

Nam circūspectus non est qui circūspicit. sed q̄ circūspicit et pru-
dens est. ⁊ sic de alijs. scz qui cōsiderat. cauet. differit. fallit. ⁊ tinet.
scit. discernit. arguit. Et e contrario quedā in voce actiua passio-
nem nota nt. vt amātissim⁹ dicit nō qui amat. sed qui amat. Sic
accipiunt honorificentissimus nudificentissim⁹ magnificentissi-
mus. Itē dicim⁹. Tacitus homo actiue ptacente. Sed illa di-
ctio scitus aliqñ passiue capit pro scite ⁊ docte factus. Aliqñ pro
sciens ⁊ argurus. Similr magnificū actiue capit aliqñ. ⁊ aliquā
do passiue vt opus magnificū. i. magnifice factū. Hoiem magni-
ficū. i. hoiem magnifice facientem.

Circū-
spectus

Tacit⁹
Scitus
Magni-
ficus

Die haben mich geschlagen mit einē schwert. Hi me gladio p
Ich hab geschriben mit der feder. Ego scripsi calamo

Velius em̄ sic dicim⁹ q̄ cū gladio. cū calamo. Quare notandū
est q̄ cū prepositio recte ponit qñ adiungit comiti. vt ambula cū
bonis. Sed cū senibus. Dormi cū vxore. Lū dicitōe aut̄ signifi-
cante instrumentū tollenda prepositio est. Perculli te pugno. Hi
di hoiem his oculis. Tetigi parietē manu. In his ꝑo locis Ac-
ceptus est cū honore magno. Et cū beniuolentia scripsi cuz mira-
gffabilitate allocutus est. cū dira trutilentia me asperit. ablatiui
nō instrumentū significant sed ꝑiunctionē Trutilentia. tū. i. ne-
quitiosus. inde Trutilentia. i. nequitia.

Cum

Trutilē-
tus
Trutilē-
tia

Der ist vol der kunst. Hic plenus est artium.

Ich hab gesehen ein vollen der weyßheit. Vidi plenū sapiētie

Der ist vol der bosheit. Hic est repletus scelerū. ¶ Hic nota q̄
more auctoz ornatus iungim⁹ qñ ablatiui his adiectiuis ꝑie-
nus ⁊ repletus. vñ Cicero Audierā refertam esse greciam scelera-
tissimozum hominū. (hac re-

Der keyser hat mich begabt mit dem ding Cesar donauit me

Der keyser hat mich begabt mit dem kleinheit. Cesar donauit

me hoc minure. ¶ Est aut̄ differentia inter dono te hac re. ⁊ dono

tibi hanc rem. Nam dono tibi hanc rem qualicumq̄ pactu hoc fi-

at. Dono te hac re. i. ꝑferendo tibi hāc rem te exorno. Item dono

te hac re propriū est ꝑmij ex laboribus ⁊ officijs ⁊ interdū beni-

uolentie ⁊ liberalitatis.

Dir thut das haupt wee. Ego doleo caput

Dir thundt die hant wee. Ego doleo manus.

Dir thundt die augen wee. Ego doleo oculos. Ita hystorici quidam loqui soluerunt. Rethores tamē sūmope si nodochen fu giunt z dicūt. Caput dolet mihi. Oculus dolet isti. Uidet itaqz qv troqz modo loqui possumus.

Ich verbirg das vor dem. Celo te hācrem. Ego celo te hacre.

Ich hab das haymlich vor dē ton. Ego id clam te feci.

Ich furcht dich. Ego timeo te.

Ich furcht deyn. Ego timeo tibi. Timeo em̄ te tanqz inimicū

Timeo vero tibi tanqz amico ne mali tibi accidat

Die vynn sind vns angelauffen. Hostes inceserunt nos. Hostes incurrunt in nos.

Ich hilff dir. Auxiliū do tibi. Auxiliū tibi fero. Opem tibi fero Non autē dicamus. Opem tibi. Inopti opem ferte.

Das ist mir nit vnwissen. Id me non fallit. Id me non preterit Id menō fugit. Id me non capit.

Das ist mir in dz gemut kōmen oder in dē sin. Id in mentē mihi venit. Id occurrit mihi. Doc mihi succurrit. Id mihi subijt

Itē venit aliqn̄ est verbū impersonale z reqrit gtm̄ z ptinet ad re z cordationē nō simpliciter. sz ex adiuncto. vt mihi venit in mentē lectionis quā dicit magister. i. recordor.

Ich hab din lang gewart. Ego te diu expectaui. ¶ Hic nota diu idem ē q longū tps. Non at dicere debemus more impitoy. ille diu mortuus ē. sz ille nuper mortuus ē. vel ille pridē mortuus est. Aliquoties tñ diu capit loco nois. vt Diu est. i. p longū tps ē. vt etiā in hac ppositiōe quā dyalectici disputāt. Non diu ē q respōdens fuit asinus. Et a diu venit diutius diutius z diuturnus itaqz nunqz vtimur hac dicitōe diu nisi vbi dicere poteritis. Longū tempus. vel p longū tempus.

Als wir dz mal assen rumplet der in dz bus. Inter prandendū irrupit iste in edes. ¶ Frat ille ad nos.

Als wir disputieretē kam der zu vns. Inter disputandū yene

Als wir mit ainander gingē kamē vns entgegē die vndi. Inter pegrinandū obuiā nobis venerit hostes. Consilr dicere possum?

Diu

Solium X

inter legendū. inter preliandū. inter diuinandū. inter loquendū.
internavigandū. inter cenandū. Nam talia gerundia in dnm ex
euntia patuntur. **P**ortū huius ppositiōis inter.

Der artz hat mir gebē ain guts tranck. **M**edicus ille tulit mi
hi sanā potionē. ¶ **E**st autē dīa inter potū 7 potionē. **P**otus ē quo **P**otus
ad reficendū nos vtimur. **P**otiones vero a medicis accipimus. **P**otio

Concludunt tñ nō nunq̄ ea vocabula.

Der win ist mir gesunt. **H**oc vinū medet mibi.

Die kreuter sint nit gesunt de haupt. **O**lera nō medent capiti.

Ain win mir maß genomē ist gesunt der verstantnuß. **V**inum

modice sumptū medet ingento.

Gwe mir. **H**ei mibi.

Gwe dir. **H**eu te.

Gwe mir armē sunder. **D**eu me pctōrem miser. **H**ic nota q̄ hei

7 heu i sola pstructione differūt. hei ei dariū erigit. heu autē acrim.

Der ist vil zu iunck zu de ampt. **H**ic ē nimis iuuenis aut iuni

or q̄ vt deē tale officiū. **V**ale autē dī. hic ē nimis iuuenis ad dan

dum ei tale officiū. ¶ **p**ertinet.

Das gehort zu mir. oder mir zu. **I**d ad me spectat. **I**d ad me

Das kert sich oder went sich zu de todt. **I**d spectat ad mortē.

Das kert sich oder went sich zu de hayl. **I**d spectat ad salutē.

vñ **L**icero officioꝝ libro tertio ad extremū si ad perniciē patrie

spectabit patrie salutē antepōnit. antepōnit salutē p̄is. **Q**uintilia

nus est q̄ ad pessimū spectat euentū. **E**x quo claret vti nos posse

spectare protendere zē.

Ich hor dich. **E**go ausculto te.

Lieber hort mich. **C**arissime auscultetis me.

Der richter wolt den nicht horē. **J**udex rennuit auscultare il

lum. ¶ **E**st autē auscultare quando cum accusatio constructū idē

q̄ audire. **S**ed quando constructū cum datiuo tunc idē est q̄ obe

dio vt canitur i n quadam sequentia. **H**uic omnes auscultate po

puli preceptoꝝ. **E**st etiam audio tibi idem. q̄ obedio tibi licet raro

inuēniatur.

Innerhalb funfzechen tagen kōm ich widerumb. **I**ntra quin

denā reuertar. **I**ntra q̄ndenā reuersurus sum. **N**on autē infra.

Hei
Heu

Innerhalb .xx. tagen werden wir stryten. Intra die vigin-
ti preliabimur. Intra viginti dies artū preliū cōmittē. Nō au-
tē dicitur infra dies viginti (Non autē infra

Das ist geschehen innerhalb der mur. Id acū ē intra muros
Wyl ich dānoch was in dem vater landt. Lē ad huc fuissē
Intra patrias terras. Nō autē infra patrias terras.

Intra In saltzburger landt seyē wir sicher. Intra terras saltzbur-
genes securi sumus. Nō autē infra. Hui' rō est qz inra pertinet so-
lū ad numez z ad spaciū ita qz nō ad dignitatē aut ad locū

Das ist vnter meiner wirdigkeit: Id est infra meā dignitas
tem. Non autē intra dicere debemus.

Intra Das ist vnter minē dach. Hoc ē infra tectū meū Nō autē intra
Hui' causa est. qz infra ad dignitatē solū z ad locū pīnet.

Das ist geschehen vsserhalb der stat. Id acū est extra ciuita-
tē. Nā illa prepositio intra hz extra tanqz suū relatiuū.

Intra Das zu thun ist vber myn wirdigkeit. Id eff. cere est supra
dignitatē meā. qz supra hz se relative quodā modo ad infra.

Ich wil das du mich herwiderumb lieb habst. Fac memu
tuo diligas. Fac me vicissiz diligas. i. fac vt mihi i amore rñdeas

Ich hab das vor nie thon: Ante hac id nunqz feci.

Ich wil das hinfur nymet thon. Nunqz post hac id faciam.

Ich hab den geschlagen vnd herwiderumb er mich. Ego
hunc percussi z rursus dic me.

Ich wird dich sehen vnd herwiderumb du mich. Ego
te videbo z iterū tu me. vel z rursus tu me vt imur em aliqñ iteruz
z rursus pro e contrario.

Du soltest mit nicht kūmen. Tu neutiqz venias: Tu nequa

Reuti/ qz venias. Caput em neutiqz pro nequa qz.

Der ist erging oder erenreich. Hic ambitiosus est. Est em am-
bitiosus qui cupit z querit honores quibus dignus non est

Das treyd ist teur. Frumenta sunt in charitate. Est em cari-
tas aliqñ penuria frumenti z annone. Itēz charitas vno modo

dilectio est. Alio mō. i. rez emptio difficilis. Et sic ppie dī chari-
tudo. dinis. hec Catholicon. vt Annona est tu magna caritue
Als ich byn gieng stunden sie al gegen mir vff. Omnes assur-

Solium. XI.

gebant mihi intranti.

¶ Stet gegē dem vff. Assurgatis illi.

¶ Ich wil gegē im nit vffstan weñ er vnerber ist. Nolo illi assurgere q̄ in honestus ē. ¶ Est autē assurgere aliquando erga aliquē honorandi gratia surgere. affurger

¶ Ich wil den hōrē ich wil yn aber nit erhōrē. Ego hunc audia nō tñ exaudiam. ¶ Nam audire fit qualiter cūq̄ Exaudire fit quotiens votis alicuius adquiescimus. Capis etiam aliquñ audio pro exaudio: s̄ raro. Audire. exaudire

¶ Den ich vor wenig lieb hab gehabt den hab ich nun fast lieb. Quē antea dilexi nunc amo ¶ Fit autē amare cum maiori vehemētia z affectu q̄ diligere. vt Licero. Sicut facies tme aut amabis aut quo p̄tensus sum diliges. Amare.

¶ Der hat lieb ain ynkuysch wyb. Hic lasciuā mulierē adamat. ¶ Adamare em̄ idē est q̄ amatorie amare. adamat.

¶ Ungeleydigt uwer gnadē das rof hat gestalt. Salua gratia equus vrinā fecit. ¶ Est autē vrinā facere qd̄ alii exprimūt minge/ re. Possumus etiā dicere. Salua grā equus stercus fecit. Urinā facere

¶ Ungeleydigt uwer wirdigkait. Salua v̄a dignitate.

¶ Ungeleydigt uwer ersamkait. Salua honestate v̄a.

¶ Die sunn waicht das yf. Sol glaciē liquabit. ¶ Est autē liqua/ rerem aliquā induratā facere liquefcere. Liq̄re.

¶ Hor vff zu redē. Sile Lupus ē in fabula. ¶ Est autē d̄ntia in/ ter silere z tacere. Silemus pp̄rie quando loqui cessamus. Tace/ mus aut loqui quando loqui nō incipimus. Hac ozone Lupus est in fabula. hac rōne vt̄ p̄sueuimus. quia sicut p̄sideramus ali/ quē v̄isō lupo obmutescere z obstupe. Ita v̄isō proditore aut ini/ mico nostro iubemus silentiū fieri. Sileo. Taceo

¶ Der ist ain verderber def gemainē nutz. Hic perturbator est rei publice. Hic rempublicā labefactare nitit. Hic bono p̄muni noce/ re studet. Hic p̄munē salutē oppugnat.

¶ Der hat gemain nutz betracht. Hic curauit rempublicā. Hic fuit curiosus publice salutis. Hic rempublicā saluauit.

¶ Ir solt uch furschē. Drouideat̄ vob. Sitis curiosus v̄i. Lō

L

Consulo. sulite vobis. Nam consulere cum dno sociatum pro providere videtur.

☞ Zu may 3yt. Tempore vernali.

☞ Zu summer 3yt. Tempore estivali.

☞ Zu herbst 3yt. Tempore autumnali.

☞ Zu winter 3yt. Tempore hiemali.

☞ Ir seit zu rechter 3yt kómen. Vos in tempore venistis. Vos tēpore idoneo venistis.

☞ Ich bin gesch wúmen vber ain tieffs wasser. Ego nataui p al

☞ Der ist ertrunckē in ainē tieffen wasser. Hic i altis vndis perijt

☞ Der ist in dem tieffen meer ertrunckē. Hic in alto mari suffocatus est. ☞ Est autē altū idē q̄ profundū.

Altum. ☞ Bin frundt sind gestorben. Amici mei defuncti sunt. Amici mei extincti sunt. Amici mei obierūt. Mortē obierūt amici mei

☞ Es ist ain iar vergangē. Jam transiuit annus.

☞ Es ist ain halb stund vergangē. Jam transiuit semihora.

☞ Es sind vier iar vergangē; das geschechē ist. Jam transierūt quattuor annū ab eo quo id factū est tpe.

☞ Der ist halber tod. Hic semimortuus est.

☞ Der ist noch kaum halber lebendig. Hic semivivus est.

☞ Die kandel ist halber vol. Lantrus semiplenus est. ☞ Nā semi

Semi. medium significat.

☞ Das ist geschechē an ainē veirtag. Id factū est die festo Et nō dicimus die festivo nisi impitōz more. Nam in passione xpi legit.

☞ Non in die festo ne forte tumultus fiat populo.

☞ Ich wil mich beklaiden veirtiglich. Ego induā me vestes feste /

Festus. stiuas. nō autē festas. ☞ Nā inter festū z festiū hoc interest. Festus

Festiū? a. um. ad tps pertinet. Festivus autē ad alias res.

☞ Du waist nit minē willē. Voluntatē meā ignoras. Vel elegā

tius. Animū meū ignoras. videtur autē aīo pro voluntate.

☞ Ich hab willē zu minē frunden zu gen. Animus mihi est vis

tare amicos meos. ☞ Hic nota diligēter quando p verbū substan

tiū z aliā dictionē sit aliquod circūloquiū alicuius verbi hñtis

pstrui cū infinitivo. tunc tale circūloquiū similit cū tali infinit. uo

pstrui pōt vt in dicto exemplo claret. Dicimus cū. Animus mihi est inire p̄cordiā. loco illius volo inire p̄cordiā. Itē studiū est hūc

Solium XII

aliter ad rem facere loco illius. Ille studet aliter ad rem facere. Itē
appetitus mihi est comedere pisces loco illi. Ego appetens comedere

Der ist gestanden vff der laiter. Dic in scalis stetit. Ure pisces.
¶ Placet autē aliq̄b scale arū. esse plis nu. tm̄. Vñ vgil in. ij. enei.
haberet parietib scale Postelq̄ sub ipos nitunt gradib.

Scale. •

Ich bin gewesen im vatterland. In patrijs terris sui. In pa-
trij sui finib. Fui in terris natalicij. ¶ Est autē patrius a. um.
adiectiuū. Vñ. Virgi. prima egloga buc. En vnq̄ patrioz lōgo

Patri? •

post tpe fines. ¶ Dic etiā nota q̄ quoties de tota terra loquimur
terra in singulari vti debemus vt ibi. Et in terra pat homib bo-
ne voluntatis. Item in simū elemtoz terra dī. Quoties autē de p/

Terra
Terre

te loquimur terre az. dicimus vt ibi. In quibusdā terris dulcia
crefcit vna. In quibusdā aut amara. Item i terris orientalib bel-
lica gens est. In occidentalib pacifica. Item dicimus q̄ vultis

stipticus
Pontic?

visitare terras nras. z nō dicimus terrā nostrā zc. In patrijs pla-
gis. Nam plaga ge. i. patria vel clima vel rhete vel funis rheris
Item Stipticus ca. cū. ouseuberlich. Ponticus. zengrig

Kūperre vch nicht. Laras secludite. Abigite molestias Sitis
securus. Vñ. securus dī q̄ sine cura est.

securus

Ich wunder mich des. Viroz hanc rē. hui? pclaras stutes
Ich wunder mich fast des kostlichē tugent. Viroz vebemeter

Was vnser vorgeer oder elter beschliessen das sol vns gefallē.
Placitū nobis sit quicqd seniores nostri decreuerūt.

Wir wellē vns der fr̄hait freyeder sich vnser vorvoder vñ vn-
ser merer gefreut habē. Ea libertate gaudere volumus q̄ maiores
nri gaudere solebāt. ¶ Pro his duabz ozoib latinis aiaduertēdū

seniores
maiores

ē. q̄ seniores nros appellam? eos q̄ adhuc i hūanis sūt antiqozes
tm̄ nob sūt. Maiores nros dicim? q̄ iā mortē obierūt vt sunt p̄es
nostri ani proaut. z sic deinceps. blandif.

Der hunt schmaicht sich sinem herren zu. Lanis ille dño suo
Der schmaicht sich zu mir. Ille blādif mibi. ¶ Dic nota q̄ blā

blandi

diri pprie est i tacitū vt pr̄z p̄sa. v. li. p̄mo boeciū de p̄so. phie. vbi dī.
Itaq̄ nūc leuiozib paulisp vtetur vt ea q̄ in timore pturbatōib
influētib induruerūt ad aciozes vim medicam̄s recipiendā ra-
ctū blādiri melectā. vtimur tm̄ aliq̄n etiā pro alijs.

L: •

Der ist ain grosser zuschmaicher. *Hic est magnus adulator. Hic est magnus assentator.*

Ich schmaich nit. *Ego non aduloz. Ego non assentoz. Ego non*

Ich wil mich erzaigē als sey ich zornig. *Frā simuloabo [palpo.*

Ich wil mich erzaigen als sey ich gar frūm. *Probitatem nī / miam simulabo.*

Ich wil mich erzaigē als sy ich nicht zornig. *Frā dissimulabo*

Der schalck erzaigt sich frūm. *Nequā iste probū se simulat.*

Sin falsch erzaigē hat mich betrogē. *Illi simulat in me deceptit*

Syn gestalt erzaigt mir lugebaffuglich frūmkait. *Huius spēs aut huius facies probitatē mihī mēta est.*

Das ist ain geticht te frundschaft. Ea amicitia simulata ē. Ea

amicicia ficta est. Pro iam dictis nota q̄ simulamus quotiens

q̄ ostendimus nō sumus. Dissimulamus aut̄ quotiens abscon-

dimus aut negamus quod sumus.

Einer schneller wint hat mich inder geworfen. *Ventus rapi*

Ich furcht das. *Horreo hanc rem. Deus me prostravit.*

Wir grauset ab der vnmēschlich sund. *Abhorreo ab hoc ibi*

Ich lob sein sitten. *Huius mores probō Huius mores laudo*

Huius vitam probō. Huius vitam laudo. Nam vita aliquan-

do capitur pro moribus.

Das gefelt dem nicht. *Nihil hoc illi sapit. Nihil hoc illi placet*

Ille hoc egrefert. Ille hoc egrepatit̄ Hoc ille egro fert anio. *Hoc*

ille molestē fert. Dic nota q̄ egrū appellamus nō modo corpus

sz etiā animū. Nō nihil hoc illi placet. Itē nō nihil. i. aliquid.

Es kumpt ierz ain fruchtbars iar. *Fertilis annus iam instat.*

Jam ferax instat annus. *Annus fecundus operatur. Quod*

aut̄ ferax idem sit q̄ sterilis vt pater prosa prima de solatiōe phie

vb̄ dicitur. Si armis semina traderis feraces inter se annos iste

rilesq̄ pensas.

Die vnfruchtbar zeit ist vergangen. *Sterile iam tempus abūt*

Insecundum tempus recessit.

Das ist ain miltsams tier. *Id aīal mansuetū est. Appellamus*

tum aīal aut̄ mansuetū aīal quod nō est crudele aut mordax. sed quod est

Solium XIII

tractabile et manu assuetum. Dicimus itaque. **L**eruns mansuetus.
Lupus mansuetus.

In dem ding volg ich dem aristoteles nach. **H**ac in re aristotelem auctorem habeo. **H**ac in re aristoteli adhaereo. **H**ac in re sententiam imitator aristotelis.

Der ist rich. **H**ic est diues opum. **H**ic diuitijs abundat. **H**ic diuitijs redundat. **H**ic diuitijs fluit. **H**ic diuitijs affluit. **H**ic est pecuniosus. **H**ic est locuples. **¶** Est autem distantia inter pecuniosum et locupletem. **P**ecuniosum dicimus quod pecoribus abundat vel pecunijs. **L**ocupletem vero quod multa loca possidet.

Pecuniosus
Locuples
Opus

Es ist not ains maisters. **O**pus est magistro.

Es ist not grosser wifheit. **M**aiore sapientia opus est. **E**t in finita exempla formare possemus. quia opus pro necessario potest cum ablatiuo.

Hic sine seif hat er verbracht das werck. **S**ua opera hoc opus ille perfecit. **S**ua cura hanc rem hic consumauit. **S**uo studio negocium illud hic persecutus est. **¶** **H**ic nota quod inter opam et opus hoc inter est. **N**am opera ea diligentia est quam gerimus circa perficiendam rem. **O**pus autem est quod opera nostra et studio transigimus. ut opus scriptoris liber est. **O**pus auris fabri annulus.

Opera
Opus.

Der ist gedulig in der arbeit. **H**ic laborum patiens est. **¶** **C**onfite dicere possumus. **P**atens correctionum. **P**atens tribulationum. **A**d uersitatum patientissimus.

Ich schem mich des zu thun. **E**rubeo id facere. **E**rubeo id committere. **I**d perpetrare uerecundor

Ich schem mich des. **I**llius me pudet.

Wir muessen den leichnam zemen als ain bof mer tier. **O**portet corpus perscere ut imane quando belua. **P**ossemus etiam dicere frenare. domare. prohibere. arcere. **¶** **H**ic etiam nota quod belua secundum poetas et alios auctores trisyllaba dictio est et non dissyllaba. **D**icit autem bestia fera et belua. **B**estia enim irrationalis est animalis et bruti. ut canis. canis. **P**orcus. equus. mulus. **F**era autem est quod siluis habitat. **B**elua uero animal dicitur marinum.

Belua.
Bestia.
Fera.

Diesind vnder gelegē. **H**i occubuerunt. **H**i victi sunt. **H**i prostrati sunt. **H**i strage dederunt. **¶** **F**lora **S**trages a sterno is, ere.

bi z e cumulus pstrator in plio. z q succubūt stragē dare dicūt.
Wir sind obgelegē. Vicimus. Supauimus. Copias inimicoꝝ
rū dificcimus ¶ Hic nota q copia ie. in plurali vt etiā habet in vir
gilio. Aliquū dicunt partes ad plandū ordinare.

Copia

Der turck hat vmlēgr die stat. Turcus obsedit hanc ciuitatē.
Arp. Possumus etiā dicere pstr. Hostes circūuallerūt hanc arcē ¶ Est
aut arx edificii factū ptra arcē dos hostes.

Arp.

Ich bin den vorigē tag kommē. Ego adueni nudiustertius.
Es ist ietz der siert tag dz ich kōmē bin. Ego adueni nudiustertius.
Es ist ietz der siert tag dz ich kōmē bin. Ego adueni nudiustertius. nō pridie nu
diustertius. Sic ei numeramus. hodie. heri nudiustertius. nō pridie nu
diustertius. Et vltorius procedere silibz dictionibz nō licet. Sic
tunc his termis vtendū erit die qdā supiori. Aug pridē qndā oli.
post heri. id est hodie.

Dum.

Ich wil da bleibē vntz dz du kumpst. Illic manebō donec ad
ueneris. Hic te spectabo dū reueneris. ¶ Dū pro donec. Vir. pri.
mo Enei. Multa qz z bello passus dum pderet vrbē.

prospex

Felix

Das gut geluck hat mich seliggemacht. Prosper euētus felicē
me fecit. Possemus etiā dicere. Prospera fortuna secūdus euētus
zē. ¶ Est tñ dīa inter prospex z felicē. Prosperū est qd salutē incre
mentūz pfert. Felix aut quod recipit.

Ich han das in stetter gedachtnuſ. Id tenaci teneo memoria.
Ich han das in gedachtnuſ. Id memoria teneo. Non autem
id memoriter teneo.

Ich sag das vſ der gedachtnuſ oder nach der gedachtnuſ. Id
memoriter pronuncio. Non aut. Memoria pronūcio. Id memo
riter narro. Nō aut memoria narro.

Ich emphach oder nym vff dz gedachlich. Id pplector memo
ria vſ memoriter. Ex quo claret nō vbiqz dici posse memoria neq
mēoriter memoriter vbiqz. ¶ Hic etiā nota q nō id est memoriter z mēreter
Dente nus. Vellē itaqz vos dicere. pñciaui metra memoriter z nō mēre
tenus

Beirret durch manger lay ding mocht ich nicht zu
tenus. euch kommē. Occupatus varijs negocijs visitare vos nō potui.
melius dz q. De occupato varijs nego. zē. Frustra ei tales ablti
absolute ponent. Consiſi dicere possumus. varijs tribulatiōi
bus implicitus gaudere nō possum.

Solium. Xiiii

Die ruder rudert. Remiges remis incumbūt. ¶ Est autē incūbere, pprie remis seu remigatōibz opam impēdere. Transfatiue tñ incūberē dicimus. Ego incumbō dyalectice. Ego incūbo his negocijs. Itē remex remigis vñ remiges ma. ge. venit a verbo remigo as. are. z dñ ille q̄ incumbit remis. vel ē instrumētum met.

Du wirst mir gesehē recht thun. Tu mihi videris recte facias. Ineruditi sic loquunt̄ mihi vñ q̄ recte facias. Consimilr dicere possumus. Tu videris tibi prudēs. Ego videoz peccasse. Ille vñ nobis auarus.

Du must dir ains vñ den dinge erwelle. Alterutq̄ eligas oportet. ¶ Inter est autē inter vtrūq̄ z alterutq̄. Vtrūq̄ copulatū sensus facit alterutū distinctū.

Wer ist als witzig der meint bof ding hab gutē vñ gāg. Quis ē a mente adeo remotus q̄ putet rē iniquā prosperē sortiri finē. Itē dicere possumus. Quis ē adeo imprudēs. Quis ē adeo insipies. Quis ē adeo amēs. Quis ē adeo demēs.

Ich hab lieb den der mich lieb hat. Ego diligo qui me diligit. Breui? z ornatus dñ q̄. Ego diligo illū q̄ me diligit. qz obmittere antecedentia pducit breuitati z ornati. Ornate etiā dicim?. Amo q̄ me odit. Itē Tu me q̄suisi vbi nō eram.

Wie die ding volbracht sind nempt war. Quō res geste sint discite. colligite. accipite. aī aduertite

Der maister wirt morgē lesen. Magister cras leget. Silimō dicere possumus. Magister cras veniet. Impator vēturus ē. Nolo autē amplius dicatis. Magister cras erit legere. Pater mea cras erit trāsire extra. qz infinitiuus aut pñtis tps est. aut pteriti imp̄fecti ¶ Cras autē futuz tps notat.

Wir wollen zechē. Nos pro emendo vino simbolū faciemus. ¶ Est autē simbolū idē q̄ collectio. etiā ibi pars in simbolo fidei aut in simbolo apostolorum. Aliqui dicunt. Faciamus zecham aut zechemus. vt sunt qui grammaticem miserētur z eius sterilitate sus fragari nituntur.

Am des willē mus er ytz lidē. Eā obrem nūc pena stare cogit. **D**er mus ytz leiden zu hell. Is nunc apud inferos penam dat. Est autē ad modū ornati dicere Is pena dat pro eo quod est patit̄.

Inferos
Supof.

¶ Et vñmur etiã nonnunq̃ nō inornate inferos pro inferno. & ſupe
ros pro celo. vñ Anathafius. descendit ad inferos.

¶ Das du nicht gedenckest dz ich vndackbar ſy. Ich geb fur dich
ainigē min lebē nicht allain fur die gantz gemain. Ne in gratū me
putes ponerē pro te vnico vitā meā nedū pro republica.

¶ Ich hab behaltē die gantz gemain nit allain ainen menschen.
Saluauī cōmune bonā nedū hoīem vniciū.

¶ Du hast den fursten getott nit allain geschlagen. Tu principē
occidisti nedum p̃cussisti.

¶ Der hat fleis vñ zu heben vnser lebē nit allain vnser guter. Is
vitā nostrā tollere laborat nedū possessiōes nostras.

¶ Ich geb fur dich nit min gelt nit allain das leben. Non darē
pro te pecunias nedum sanguinē.

¶ Ich mag mich dir nit engegetzē nit allain nit der gantzē ge
main. Nō possum opponere me tibi nedum toti cōmunitati.

¶ Ich kan nicht begryffen die grāmatica nit allain nit die logi
ca. Ego grāmaticē indocilis sum nedū dyalēticē.

¶ Ich geb dir nit allain dz gelt ia mer dz lebē. Non solū darē tibi
pecuniā s; etiã vitā.

¶ Du hast nit allain mich geleitdig ia me vnser gātze geselschafft
Non solū me offendisti s; totā etiã nostrā societate.

Nedum
Nō solū.

¶ Pro his iam dictis aduertendū est q̃ nedum & nō solū eiusdē
sunt significatiōis hñt in formā collationis p̃trariā. Nam vnum
semp in posteriori parte est. alterū in priore: q̃ vt ita esse appareat
afferamus exempla. Darem tibi sanguinē nedum pecuniā hoc af
firmatiue. Non darē tibi pecuniā nedum sanguinē. hoc negatiue
In quo apparet semp in parte secunda locandū esse nedum. S; in
affirmatione id quod plus atq; vehementius signat in parte pri
ma ponēdum est. Plus enī atq; vehementius est dare sanguinē q̃
pecuniā. In negatione econtrario sit. Non solum darē tibi pecu
niā s; etiã sanguinē. Item non solum darem tibi sanguinē: nec
etiã pecuniā. Sed nonnunq̃ repitur i secunda parte poni tali mo
do. vt Licero in officijs. Ad quod est adhibenda actio quedā nō
solum mētis agitatio. quod dico de nō solum. idē de nō modo in
tellige. Nedum aliquoties ordinat quando suum vtriq; sententia

Solium. XV

verbū dam⁹ vt funderē p te sanguinē nedū tibi pecuniā crederē.

Am grunc des mers vinder man die berl. In fundo maris he margarite legunt. Est aut margarita lapillus quidā preciosus q̄ in conchis nascit. ¶ Et interest inter margaritā lapillū z gemmā. Margarita in conchis nascit Lapillus imperspicuus ē. Bēma ut translucida. ea tñ dīa nōnunq̄ pfundit.

Ich bin gefaren vntz vff die grunc des mers. Ad funda maris vsq̄ descendi. ¶ Est aut dīntia inter fundus z fundū. Nam fun

dos. ma. ge. species predij est. vt ibi. Ego vendidi fundos meos. Fundū aut. n. g. est pars vna rei ppter aliquid liquozis intra se cōtinentis. aut ad p̄tinendū facte vt doliū. nauis vt alpheus. vel lacus. vel fluminis vel stagni vel maris. ¶ Fundamentū aut vt oibus liquet aliud est q̄ fundū ad qd̄ pertinet fundare.

Ich hab min klaid versetzt. Ego oppignoraui vestes meas
Ich hab min grundt versetzt ymb hundert ducate. Ego oppignoraui fundos meos ob centū ducatos.

Ich hab min pfandt geledigt. Ego pignus seu ypothecā replignoraui vel liberaui. ¶ Hic nota q̄ pignus z ypoteca tantū dīnt in hoc. Nam altez latinū altez grecum est. ¶ Pignus aut est nō tantū qd̄ creditori datur. s̄ quod inter paratos secū decertare tuo defert z ad sequestres deponit. Pignus in o natū s̄ pignus in e radiatū. Nam pignus oris. n. g. id est filius filia vel signum amoris. S̄ pro vade habet eris in genituo. Et sic dicitur oppignurare s̄ pignoras p o. i. p̄federare amorē inter aliquos. ¶ Ypoteca ce cum res p̄modant sine dispositōe pigneris pacto vl̄ cautio ne sola interueniente. vl̄ dicuntur res imobiles lager. pratum. domus z huiusmodi similia.

Alle iar. Singulis annis. Velius dī q̄ omī anno. Similit Singulis mensibz Singulis diebus.

Wir sein kōmen an ain herberg. In idē hospiciū puenim⁹. vl̄ ad idē diuersoriū nos ptulimus ¶ Nam hospiciuz diuersoriū p eodem accipi solent.

Der hat mich genomē in die herberg. Hic me recepit hospicio. ornatus dicitur. Quā hic me recepit ad hospiciū.

Ich hab das nit thon von gewinis wegē. Id nō feci. lucri grā.

Marga
rita.

Lapill⁹
Bēma.

Fundul
Fundū.

Funda
mentū.

Signul
ypoteca.

hospiciū
Diuerso
riū.

- Fundas mentū.** Non illud p̄feci vtilitatis causa. vel questus gr̄a. ¶ Hic nota hoc nomē questus in plurali q̄nq; significat querelā. ⁊ tunc facit d̄m̄ ⁊ ablatiū in ubus. ⁊ venit a quero; vñ ⁊ quero; descendit. Qñ at facit in ibus. tunc venit a quero. qd̄ p̄ sincopā facit questū. ⁊ capit aut pro quocūq; lucro aut pro artificio lucrande pecunie.
- Seditio.** Es ist ain vfflauff worden in der stat. Seditio in ciuitate exorta est. ¶ Seditio est qñ populo secū discordāre res ad manū vocat. ⁊ fit in exercitu in classe ⁊ siquid est tale.
- Factio.** Der ist ain parteischer burger. Hic est factiosus ciues. ¶ Un̄ factio est diuisio ciuū in diuersa studia inter quos emulatio est q̄ ciues factiosi dicunt attrahentes ad se p̄phas nephasq; multū.
- Titubo.** Der truncken starckel vff den fuessen. Ebr̄us. Vinē clientū. ille titubat pedib;. ¶ Hic nota q̄ titubare est pedib; nō valentis in sistere quales sunt ebr̄ij. infirmi. vulnerati. decrepiti. Et trāssert ad linguā atq; ad animū. Dicimus. Hic vulneratus pedib; titubat. Dicebrius titubat lingua. Hic territus aio titubabat.
- mutare.** Der waif nit was er thuo sol. Hic mutat aimo. ¶ Hic nota q̄ mutare est p̄prie alicuius male soliditate molis ruinā minātis Et d̄i de aio dubitatē translative ⁊ nesciente q̄ sese potissimū p̄ferat.
- vacillare.** Der redt ynstet. oder der redt ietz dz yetz ain anders. Hic sermo nē vacillat. ¶ Hic nota q̄ vacillare p̄prie est alterno motu incōstan temesse. vt naues vacue. Et aliquotiēs ad animū transfert.
- Atriū.** Der kaiser ist im sal. Impator in atria est. Impator in aula est.
- Aula.** D̄nt atrū ⁊ aula nō aliter q̄ q̄ altez latinū est. altez grecū. Ich rat dir das mich gurdunckt. Ego tibi consulo quod p̄ me rectum puto.
- Consulo.** Ich p̄lig dines rats in den dingē. His i rebo te psulo. ¶ Hic nota q̄ psulo p̄structū cū d̄no significat psiliū dare. Conp̄structū aut cum accusatiuo significat aliquē psiliū perere.
- Diurnus usu.** Lange arbeit krenckt den leichnā. Labor diurnus corpus irritat. Diurnus conatus vires minuit. ¶ Nota diurnus ⁊ diurnus idē significat ⁊ vtrūq; a diu siue a d̄. utinus venit ⁊ non a die diurnus. De diurnus exempla sunt plurima de diurnus p̄pauca. Lice

Solium XVI

ro ad brutum sic scribit. Libertatis desiderio tedioq̄ diuine ser-
uitutis. Ad die aut̄ venit diurnus.

¶ Ir sult dem nicht tu wē. Fide huic habere nolite. Nolite cre-
dere huic. ¶ Ingerest aut̄ inter do tibi fidē. z habeo tibi fidē. ¶ Do
tibi fidē. i. aliqd̄ sc̄re pm̄itto. ¶ Habeo tibi fidē. i. verbis tuis credo

Do tibi
fidem.
Habeo
tibi fidē.

¶ Die habent gestrittē aber nicht r̄yberstrittē. Hi bellauerūt s̄ nō
debellauerūt. Hi pugnauerūt s̄ nō expugnauerūt.

¶ Ich lob dyn hoch tugēt. Eximias tuas virtutes laudo.

¶ Ich schilt din hoch laster. Eximia tua vicia vitupo. ¶ Nota
ea noīa singularis notabilis insignis z eximius in malū capi p̄nt
sive in bonū. vt singularis virtus. Singulare vitū. Notabilis
probitas. Notabilis improbitas. Insignis castitas. Insignis
luxuria. In bono p̄ditus sum dicitur etiāz p̄ditus sum malo
id est bonū habeo. habeo malū quē ad modū. Affectus bono sum
z affectus malo sum.

singular.
notabil.
insignis
eximius
affectus
sum.

¶ Der ist gelernig. Adolefcēs ille disciplinarum capax est. Adole-
scens ille docilis est. Ille disciplinis aptus est seu ydoneus est.

¶ Et hoc adiectiuū docilis potius mittit suplatiuū suū in limus
q̄ in simus. vt docilimus potius q̄ docilissimus. Ea de re plura
erūt q̄ q̄nq̄ noīa suplatiuū in lim^o mittētia. ¶ Inter ē docilis z do-
cibilis. Nam docilis est discipulus q̄ facile docet. Docibilis vero
est liber q̄ facile discit. ponit t̄m vnū sepe pro altero. Et docilis p̄
sincopā pro docibil. Vñ Joh. vi. Erunt oēs docibiles dei. ponit
docibiles pro dociles z contra.

Docilis
Docibil

¶ Die iunckfraw wurpff. den flaf mit dē vordern fingerñ. Vir-
go primis digitis linū decerpit. Simili modo dicere possumus
Decerpe mihi hos flores.

¶ Wer hat das erdacht. oder in dem syn erfunden. Quisnam id
excogitauit. ¶ Ibi nota q̄ cogitare est simpliciter rerū conceptus
animo vel mente recipere. ¶ Excogitare aut̄ est per cogitationem
restantum incorporeas inuenire. vt sunt argumentationes simi-
liaq̄. Est igitur excogitare consiliū reperire vero fortune de rebus
corporeis.

cogitar
Excogi-
tare.

¶ Bin herr hat das geredt v̄ vnuerdachtē mut. Verus meus
id extempe locutus est.

Extpe
dicere

¶ Rembt niti vbel vff myn ynbedachte red. Ad accipiat is egro animo oratione mea extpale. ¶ Un extpe dicere est ex improbita z sine p̄meditatione in verba prorumpere

¶ Ich bit dich dz du mir offte schreibst. Visepe ad me scribas oratu te velim. vel rogatu te velim. ¶ Itē antiqui oratores p̄sueuerit dicere: Oratu te velim. Rogatos vos velim pro eo quod est oro v̄l

¶ Christus ist kōmen zu behaltē dz v̄lck. Christus v̄e Lrogo. nit ad saluandas gētes. Ornatius ita dicit q̄s Christus venit ad saluandū gentes. ¶ Nota quodlibet gerundiū eleganter transferri pōt in participiū. Exēplum pro ea oratione. Ego sum hic causa fruendi p̄ncipatu. Causa fruendi p̄uincia. Causa fruendi imperio. Elegantius dicimus. Ego sum causa fruendi p̄ncipatus Causa fruēde puicie Cā fruendi imperij zc. De scōo eo. ad salutā dam fororē. ad salutandū fidus. In plurali. salutandos fratres. salutandas forores. salutanda sidera. De tertio Tu delectaris ife rendo crimē seu inferendo crimina. Dicimus. Tu delectaris crimine inferendo. seu Tu delectaris inferendis criminibz. Item hec verba q̄ sequunt̄ icz loco. mando. curro. habeo pro debeo. facio. rapio. reseruo. mitto. recognosco. emēdo. p̄soloz. punio. vt aiūt p̄struuntur cum gerudiō in dum exeunte citra p̄positiōnē. Unō Sulpitius locaret sepulturā faciendam. Suetonius mādabat gladiatores vi rapiendos reseruādosqz Licero litteras ad te misit mittendasqz curauit. Plinius petis vt libellos meos recognoscē dos emendandosqz curem Suetonius vt p̄solanaos eos magis impator q̄ puniendos habuerit. zc.

¶ Grosser lob kümert v̄f dem das sich ainer wert wem dz er sich v̄f redt. Ex defendēdo plus q̄ excusando maior gloria p̄parat.

Berūdi
um i dū

Berūdi
nm ido.

¶ In der schiffart warn wir schir ertruncken. In nauigando cito naufragiū fecimus. ¶ Nota gerundiū in dum exiens iungitur frequēter cum his p̄positiōibz ad. ob. p̄pter. inter. z cum in z ante s̄ raro. Ego veni ob te vel p̄pter te redunendū. Inter nauigandū p̄ in nauigando. Incapiendū hostem aū domandū. ¶ Gerundiū aūt in do terminatū cum his p̄positiōibz sociat̄ de. ex. e. a. ab. cū. in Unō Quintilianus de apte dicendo Licero siue amor siue amicitia. v̄trūqz em̄ dictū ab. amando. Plinius posterior a scribendo

Solium XVII

vocaret. Item talia gerundia in do finietia absolute poni pnt sine
ppone vt hos accusando. illos occidendo tota ciuitate labefacta
¶ Des kunst wechelt vñ tag zu tag. Huius disciplina idies crescit
¶ Das vbel der menschē wechelt von tag zu tag. Dominū iniq̄
tas indies magis crescit. ¶ Sic nota indies idem ē q̄ quotidie. **Indies.**
sz pprie cum quodā incremēto. ideoq̄ plerūq̄ iungit cum pparati
uo. vt cum indies malū artus pmeret aut cū verbo incremētum
significante. vt Liuius crescēte indies multitudine. Nec etiā exē
pla proferre possemus p quotidie et p in singulos dies cum idem
significēt. vt Licero ad actiū quotidie vñ potius indies singulos
breuiiores litteras ad te mitto.

¶ Ich wil dich schier der tag ains sehē. Ego tepe diē videbo. **propediē**
Dinatus dī q̄. Ego videbo te vna diez.

¶ Wir wellē geen gegē dē vffgang der sunnē. Versus orientē pro
ficiūci volumus. Similr dicere possumus versus occidentē pro
ficiūci volumus. Non aut versus oriēs. Licet em̄ participia sub
stantiuata neutri generis sint vt accidēs. ptingēs. aīcedens. pte
quens. decens. pueniēs. pns. Excipiunt inde nōnulla q̄ alerius
generis sunt. vt oriens. occidēs. profluens pro flumine et pfluens
q̄ masculini generis sunt. Et pūnes pro terra q̄ non est insula qd̄
feminini generis ē. Itē istud participiū psonās substantiuatū fe
mini generis est et capit aliquoties pro littera cū vocali sonante. **psonās.**

¶ Macht nich gewisslich verstent was in den dingnē geschēhē
sey. Quid ea in re gestū sit peio certiorē me faciatis. Non aut dicē
dum est. Tertū faciatis. Ea em̄ oratio Tertiorē facere vt iam pro
lata est et nō aliter apud auctores vsitat.

¶ Ich hab gelitten ain schiffbruch. Naufragiū feci q̄ naufragiū
passus sum. Similr dicimus Iacturā feci q̄ iacturā passus sum
Similr lucrū feci. melius q̄ adquisiui lucrū Item vinā feci. me
lius q̄ vinā emisi. Item dicimus. Fugam feci pro eo q̄ fugauī et
nō pro eo q̄ fugi. Item timorē feci pro eo q̄ est terrui et non pro eo

¶ Der iunger ist nit gegen dē maister zu scherzē. Di. Lq̄ est timui.
scipulus cum magistro pparandus non ē. Ediuerso aut non dī.
Magister cum discipulo pparandus nō est quia minus ratio
bilis negatur q̄ maister.

D

- D**yn herr gibt mir essen vnd trinckē vnd klaid. *Verus meus mibi victū & amictum confert.*
- Birretū.** *Ain maister tregt billich ain birett. Magister digne birreto vtitur. Magister digne birreto regit. Venit enim birretū ab hoc nomine birrus quod olim significabat vestes privilegiatorū ex quo daret birretū scribī p b z nō pp.*
- Stupz.** *Der hat mit ainer iunckfrawen gesunt. Dic virginē deflorauit. Hic stuprū ꝓmisit. Stuprū em̄ est cogitus lege vetitus q̄ cum virgine viduave aut pueris ꝓmittit.*
- Adulterium.** *Der hat gesunt mit ainer eefrawē. Ille adulterū ꝓmisit. ꝓmittit adulterū cum nuptis ꝓmittit.*
- incestus in.** *Der hat mit ainer gewichtē person gesundet oder mit siner frū in. Hic incestū ꝓpetrauit. Est autē incestus qn̄ cum sanguine iunctis. aut cū sanctimonialibz peccamus.*
- Pelex.** *Der hat zu seiner eelichē frawē ain schlaff weib. Hic pelice vtitur. Hic cū pelice corpus suū miscet. Vocamus autē pelicē q̄ corpus suū miscet cū eo qui vxorē habet.*
- Der hat ainē anhang. Ille ꝓcubinā habet. v̄ Hic ꝓcubina vtitur. vel Hic ꝓcubina voluptatē.*
- Punctū.** *Die sunder werden in ainē augenblick gen hell faren. Peccatores in momēto ad inferos decidēt. Vel similr̄ dicere possumus In puncto peccatores ad inferos trudent. Est autē punctū tps ad modū breue z quasi nō diuisibile Seneca inquit. Punctū est*
- D**yn verstantnis ist vngeleich der logica. *Quod vidimus zc Ingeniū meū logice impar est.*
- I**ch bin der arbeit zu kranck. *Hic labori imparē me sentio.*
- I**ch hab vff mich genomē ain burd die mir zu schwer ist. *Ego parē esse subini onus viribz meis impar. Hic nota q̄ parē esse idem est q̄ sufficere alicui opi sine resistendo illi siue illud exeq̄ndo. Resistēdo hoc pacto. Punc infelix par nō est dolori. i. nō sufficit ad resistendū dolori. Exeq̄ndo autē sic. vt inq̄t Seneca. Ut statim tibi soluā q̄ debeo z quantū ad hanc epistolā paria faciamus.*
- B**edenckend wol die ding. *Animaduertatis illud. Eam rem ꝓpendo. ꝓsiderate. Hanc rem ꝓpendite. Eam rem expendite. Vñ ꝓpens Expēdo. dere est exacte ponderare atqz examinare. Expēdere fere eiusdē*

Solium XIX

est significationis. vt Tullius officioz. i. Que pteplantes expen
dere oportebit.

Der regen will yetz vallen. Pluuia impēdet. Silt dicere pos
sumus. Rubes impēdet. Silt mors impēdet oibz horis. Silt
graue piculū impēdet. Un impēdeo pprie est sup caput iam ca
surū pendere z qsi ad modū mināris ruinam.

Der hat mich bewegt zu schreybē. Is ad scribenduz me puo
cauit. Hic nota q puoco z lacesso aliqñ in bonā aliqñ in malaz
ptē accipiunt De mala notū ē De bona sō Licero ad brutū. Tu
is is amantissimis sū puocat. Et idē alibi. Tuis amātissimis
lis lacessisti. Est autē prouocare z lacessere tētare ad pugnā z ad

Ich bin gegenwärtig. Pns sum. Dicere etiā pos. Certatōz
sumus. pns sui. pns ero. Hic nota q pns iungit tā rei q fuit. q
erit qz que ē. Aliqñ pns idē est q subimus vt Pns mors illū occu
pauit. Itē pns idē ē q pntās vlexcellēs. vt hic pdict. ē pnti igenio

Wir habē frue zeitige frucht gessen. Nos comedim. pcozes fru
ctus. Etiā possum. dicere pcoria poma. pcoria pira. Un nota pre
cor qian tpo excoctū. Appellam. itaqz pcozes vnas. pcozes ficos
Pecocia poma que añ p sicutū tps siue cito maturescūt. Dicimus
etiā p translationē. pcor ingenū qd añ etatē maturitatē psecutus
est Dicim. itaqz. Adolecens ille precocis ingenū.

Was zerbun sey weis ich nit. Quid faciendū sit.

Ich will nirdah der by mir sey. Vaud volo vt is meuz verset.
Barbare autē dicit. Nō volo. nō scio. haud scio.

Wer lerer habē mich vnder weystrū genert. Precepta vīa mē
te aluerūt meā. Hic nota q nutrire ad corp. refert. Alere ad mē
tem ea tamē vocabula aliqñ sibi cedunt. (gastis)

Ir habi mir das versagt. Id mihi negastis. Vel id mihi dene
gastis. Ir habi mir des gelaugent. Id inficiatus est. Nota nego z
inficioz in hoc dicit. qz inficioz est pba negare. Negare autē aliqñ
est in facto. Et ab inficioz descendit hoc nomē inficias qd nō hns
nisi actm plale qd qdē nomē iuctū cū eo is inidē ē q inficioz

Dein gab hab ich genem. Munera tua grate accepi. Et a mu
nus venit hoc diminutiū munusculū. Capis autē munus in tri
plici significatōe. Uno modo idē est q donū Altez on. Tercio
D;

Impen
dere
puoco

Lacello
Pns

Pecor

Nutrire
Alere

Inficioz
Nego

Munu
sculū

Mun

D;

officij dicimus. Ego suscepi nup oratoris munus.

Dun? ¶ Ein herz von saltzburg hat mich vff gebaltē. Dñs me? saltz
burgensis me moratus est.

¶ Ich bin gefallē vff einē schlipferigē weg. In via lubrica cecidi

¶ Der heel visch fiel mir vff d hand. Pisce? lubrico? manu? cecidit

¶ Der ist gefallen vff einē helen marmelstein. Hic in lubrico mar
more cecidit. ¶ Und lubricus? appellamus qd? tactui cecidit. Inde

lubricus p translationē adole? eentia? vocam? lubrica? in q? veluti in glaciela
bimur. Anguilla? oculos lingua? lubrica? appellamus.

¶ Der ritter was nas mit blut. Viles ille maduit sanguine.

¶ Das erdrich w3 nas mit blut. Terra sanguine maduit.

¶ Der ist fast nas m it wein. Ille vino mader.

¶ Angeleydigt ewer würdigkeit der hat vngedewet was ervor
tryen tagen gessen hat. Salua dignitate hic cibū triduanum euo

¶ Das ist gescheen nutzter oder besser. Illud videt (muit.
melius conducibilis. comodi? expedientius.

¶ Ich bin geborn zu wyen vff meinē vater peter eberhart. Ego
ortus wienne oriundus aūt petro eberhar. Sillr dicere possumus

oriundus Ortus sum saltzburge oriundus aūt nobili ex sanguie. ¶ Dic no
ta q? cū de loco loquimur ortus dicim? nō oriundus vt qdā impe/
riti volūt. Cū aūt de psonis oriundus dicim?. Dicim? etiam Ille

eusebio pte oriundus est. Oriundus. i. natus v? nascēdus z h3 rege
re gtm vt in Boetio. Si remiscaris cui? patrie sis. oriundus ab
orioz venit. Nec catholicon:

¶ Der ist scheiner durch die tugēt vnd manigerley kunst. Hic? b3
Clarus turib3 z varijs scientijs illustris est aut clarus est. Dic nota q? ea

Illustr? adiectiua z quedā illis synonyma venuste cū ablatino vstruunt.
¶ vt clarus p turib3. Illustr? optimis scientijs. Insignis pietate. Ex

Insign? imius eloquentia. Copiosus bonis artibus.

Copios? ¶ Ich han im das versprochen. Id ei promisi. Id ei pollicitus
sum. Interest tamen vt vult Tullius in de proprietate sermonū

Pollice? inter polliceri z pmittere. ¶ Pollicemur eū vtro id est volūtarie
promittimus rogati.

or ¶ Ich bin vff gestanden in der morgen rot. Ego surrexi crepus/
culo. auroza. diluculo. prima luce.

Solium XX

In der ersten vinsten der nacht wird ich kōmen zu dir. In pri
mis tenebris te visitabo. ¶ Est tñ aīaduertendū q̄ lucet tenebris p
die z nocte accipe solemus. Differūt tamē prima luce z prima die
Nam ibi intelligit prima ps diei auroza vicz. Sic aut prima dies
ita prima tenebris z prima nocte dñt. Ibi de pte noctis loqm̄ur
Hic de nocte ipsa.

Luce
tenebris

Ein grosser lew ligt in dem loch. Immanis quidā leo latet in
antro. hoc latibulo. Hac cauea. Interest tñ inter latebras z latibula.
¶ Latebre hoim dicunt p̄rie. Latibula p̄o ferarū.

Latebre
latibula
Libtas

Ich red frey. Cum libertate loquor. ¶ Unde libertas in loquē
do accipit in bonum. ¶ Unde homines ingennū z liberi. libere lo
qui possunt.

So mir mein herz das wolt verhengē so wolt ich mich sel
ber rechen. Ipseid malū vlcisci vellem si dñs indulgeret.

Der strafheit ist nit nach ze geben. Sule indugendū nō est.

Hic nota q̄ indulgentia p̄ venia nō accipit. vt multi accipiunt
q̄ venia sit remissio culpe. sed pro p̄cessiōe quadā z vt sic dicā p̄
tribulatione delicata. Unde tamē p̄trario venia pro indulgentia
accipitur. vt Terentius. Da pater veniam.

Indul
gentia

Ir habt mir nichts emphollen. Nihil mihi mandastis. ¶ Un
de mādare est cuius p̄sone aliquid gerēdū requēdūq̄ omittere.

Ir habt das mit mir gesafft. Illud me iussistis. ¶ Hic nota
q̄ iubere cum duobus accusatiuis construi potest alia verba im
peratiua non faciunt. Dicimus em̄. Magister civium p̄cepit
mibi illud. aut mandauit mihi illud. Aliquando etiam iubeo ca
pitur pro hortari. vt ibi. Iubeo te canere.

mādare.
Iubeo

Interea notandū q̄ hec duo nomina iussa z imperata sola cō
structione differunt. ¶ Prīmū em̄ sp̄ iūgit cum exequor z perago.

Iussa
impata

¶ Secundum cōmuniter cum facio. Dicimus em̄ Imperata fa
cio. Iussa perago. Iussa exequor.

Dye feind sind vber all weer vnd. mēwr. Hostes munimenta
vniuersa superauerunt.

¶ Unde nota q̄ munimenta sunt monitiones castrorum ceteraz
q̄ rerum que contra insultum hostium sunt. ¶ Monumēta autē

XX
dicimus sepulchra. status a titulos. cetera q̄ nos alicui rei preterite moent.

Mollis Der ist ein vnsteter mensch od̄ ein vnleidlicher mensch. oder ein weicher mensch. Hic ē hō moll. ¶ Hic nota q̄ mollis q̄n ad hoies referē in vituperiū ē significat em̄ in p̄stantē z̄ non fortē
Der ist gar ein zarter mensch im thut gar ein lechts wee. Hic ē homo ad modū sensibilis.

morat⁹ Ich weys dz̄ er sitig ist. Noni illū esse moratū. ¶ Unde moratus dicit qui moribus bonis est predictus.
An hat radt od̄ schlechtr radt w̄z in dēdingen zethun sey. In his qd̄ agendū sit p̄ciliū est vl̄ p̄siliū agit. ¶ Hic nota q̄ inter p̄ciliū z̄ p̄siliū hoc interest. P̄ciliū ē p̄uētus p̄uocat p̄ excogitando p̄silio. P̄siliū ar̄ ē in h̄sitio rōis d̄ aliq̄ re ad p̄sequēdū aliq̄nid.

**p̄ciliū
p̄siliū** Der neyd volget der tugēt nach. Virtutis comes inuidia est. ¶ Das heyl volget den sūtē nach. Salus bonis moribz̄ comitat
¶ Hic nota q̄ comes dz̄ q̄ aliū tanq̄ ducem sequitur.

**Comes
Edo** Ich wil esse. Ego volo esse. Nō autē ego edere volo. ¶ Nā edo si gnificās māducare h̄z esse in infinitino nō edere. Significās autē fingere vel cōponere h̄z edere z̄ nō esse. Un̄ dicere possum⁹ esse oportet. vt viuamus non viuere vt edamus.

**Bellum
Preluz** In dē streit sind vil ketzer erschlagē worden. Hoc in bello pluz rimi heretici occisi sūt. Interest h̄r inter bellū z̄ plū. Un̄ in ps. dz̄ Qui docet manus meas ad preliū z̄ digitos meos ad bellū. Un̄ de bellū est vel ip̄a pugna vel totū tps̄ quo militia sumus. Preliū aut̄ ip̄m armoz̄ certamen. Et a bellū venit bello as are. z̄ debello as are. A prelium aut̄ prelioz̄ aris. Sed pugna z̄ certamē etiaz̄ ci tra arma fiunt. Aliquando etiam nudis verbis.

ventalū Das kind macht dem krancken ein windt. oder weet dē krancken zu. Puer egro ventulum facit. ¶ Est aut̄ ventulum diminutiuum a ventus.

Was wir vor vnderwegen gelassen haben das rihten wir auf Expediamus quod reliquum est. Similiter dicere possumus. Quod in lectione preterita reliquū fuit in presentiaz̄ explanabo. ¶ Quamur aut̄ nō inornate reliquū pro relictū.

Solium XXI

- ¶ An der statigen vil todten bain. Hoc loco multe mortuoz reliquie continentur.
- ¶ Die stat ist also zerbrochen vnd zerstoert das nichtz mer da ist nur was von den maure vnd turnen vberbelibē ist. Adeo ciuitas illa destructa est vt soli muroz reliquie ibi supsint. ¶ Dic nota q reliquie generale nomē est. Quicqd em relicū est potioribz partibz Reliqe bus ablatis reliquias appellare possumus.
- ¶ Eeman den zu der frag oder zu der marter; surf veriach er was er thon het. Piusq; is ad tormēta ductus erat scelera oia p̄fiteba bat. Possumus etiā dicere. Ad questioes. Ad cordas.
- ¶ Den hat man an dem saul fast gemartert. Iste malefactor corda discruciatu est.
- ¶ Das hater bedachtlich thon. Hoc iste fecit p̄siderate.
- ¶ Das hat er thon vnbedachtlich. Id fecit incōsiderate. Inopināte. In sperate.
- ¶ Die iunckfraw hat ain gelbs har. Virgo illa flauis tegit̄ crinibus. ¶ Est aut̄ flauū qd̄ colorē habet ad modū mature messis.
- ¶ Ich thert als hoz ich sin nicht. Simulabā me nō audire. Ego flauū. illud obaudiui. ¶ Est aut̄ obaudire simulare se nō audire.
- ¶ Ich mag das on scham nit bozē. Sine rubore aut̄ sine verecū obaudif dia illud audire non possum.
- ¶ Der list tag vnd nacht. Ille dies noctesq; legit.
- ¶ Das ligt mir tag vnd nacht in dem gemut. Illud dies noctesq; animū sollicitat vl̄ animū inquietat. Pectus p̄mit.
- ¶ Ir sult in den dingē nit saunig syn. His in rebz desiderare nolite. Pigritari nolite. Quiescere fugite. Torpere definite.
- ¶ Der tracht fast nach grossen eren. Ille ad magnos aspirat honores. vl̄ Ille ad magnos anhelat honores.
- ¶ Ich main ich hab dz kurtz vnd genugsamlich gesagt. Breviter simul z abunde illud me dixisse puto.
- ¶ Hozt ain vngehorts ding. Rem inauditā accipite. ¶ Accipere Accipio pro audire venuste proferimus.
- ¶ Des ich nicht gedacht het kam mir. Inopinata mibi res eue nit vel accidit.
- ¶ Der ist nebender gestandē dan ich. Hic me p̄pius stetit. ¶ Non

añt dicatis proprius. q̄ sicut inter est inter spe 7 pp̄dicta inter est in
propius 7 proprius.

Begeuf das gerlin oder netz. Humecta ortulū. ortulū riga
Als ich dz hort. Qd vt audiui. quod accepi. q̄dod simul vt sen
si. Quod postq̄ intellexi. Mas reiecit

Der kranck hat den geest fur geworffen. Eger ille ex ore spu
Auf des mund fliessen wort suesser dan das boenig. Huius
ore sermo melle dulcior profluit.

Du rumeft dich dines richrums. Diuitias iactas. ostentas.
locupletes copias.

Exora Den magman vber bitten. Ille exorabilis est.
bilis Den magman nit vber bitten. Iste est inexorabilis.
inexora Unde exorabilis est q̄ facili oratione aut prece vincit.
bilis Inexorabilis qui talis non est.

Rigidū Der ist ein gerechter richter. Hic est iustus iudex. Hic est rigidus
iudex. hic est seuerus. Hic nota q̄ rigidū appellamus qd non ē
flexibile. vt habet in sequentia q̄ canit de sc̄to sp̄i vbi dicit. Flecte
qd est rigidū. Ite seuerus laudis nomē est. Est em̄ seuerus qui
veritatem sequitur.

Ich frew mich dynes geluckes. Tua fortuna gaudeo. Ses
cundis tuis successibus leto. Et contra dz. Valis tuis doleo.
Tuis piculis lugeo. indignis tuis euentibz iocundoz

Der heylig geyst hat erleuchtet myn gemut. Spiritus sanctus
mentem meam illustrauit.

Mein gemut ist erleuchtet durch den glauben. Mens mea
fide illustrata est.

Der hat kostlich geredt. Ille apposite dixit. Ille festiue locutus
est. Ille ornata verba edidit.

Der ist von natur vernufftig. Hic natura industrius est. Si
militer dicere possumus. hic natura liberalis est. hic natura doci
lis est. hic natura castus est. hic natura iniquus ē. 7 ita de similibz.

afficioz Mein gemut ist bewegt mit freud. An̄ me gaudio afficit. s̄lt
dicere possū dolore afficit. cura aff. cit. letici afficit. Nā afficere
Ich frew mich dz ir erlāgt habro y mey (tā in bono q̄i malo
sterich affit. Gratulor vos m̄gratū p̄secutū eē. S̄lt dicim⁹ Gratu

Solium XXII

loz mihi. Gratulor vobis. Un̄ gratulari ē p̄bo testari z gaude for
tia. ac felicitate aut tua aut alteri. vtere postulat dñm ex p̄sūvl̄sb
intellectū. vt gr̄tuloz tibi ob p̄rurā adeptā. Gratulor mihi in eaq̄ si
gnificatōe accipit̄ gr̄toz. s; poetiā hystoricūq; ē. Et i poet; hysto
rijs accipiat̄ altq̄n̄ gr̄tuloz p̄eo qd̄ ē gfas agere. s; tm̄ dijs immortalī
Die wādt hat (bus. Jte gr̄ficari p̄p̄ie idē ē qd̄ bñficia p̄ferre. gratula
ri
Dz erdrich ist klufftig (ein klufft od̄ ist offē. Paries illa biat.
es wer not eis regēs. Terra diat pluuia iā opus esset.
Der hat mich gestochē mit ei seh wert. Hic me gladio fixit. Ho
lo at̄ apl̄ dicat̄. Ille me finxit gladio. qz plimū iter est iter figere z
Der vat̄ seh (figere. Un̄ fingere ē excogitare. Figere at̄ p̄fode. Gratifi
cari
gern dz mā sein son zug. Lupit̄ p̄z filiū suū erudiri. iſt̄itui. emēda
tū iri. Holo vos dicere. P̄z libeter videret qz filiū suū traheret
Er ist gyttig er gibt nichts vmb fust. Auar; ē nihil grat̄ expen
dit. Auar; ē nihil libalr̄ dat. Hō at̄ dicēdū ē. Jte auar; ē nihil dat
Der hat mich p̄klagt (p̄ sine. Nec dicat̄. Jte vlt̄ oia h̄e p̄ sine.
Bee nit vber dz zyl. Hec Jte me accusauit. Hō dicat̄ excusauit.
Bring mir die kugel. Afferas mihi globum (tam nō accedas.
Hō globā. q. Et a glob; venit diminutiū globulus. Finger
Figere.
Der ist mir schuldig zehē pfunt. Hic mihi decē libras obligat̄.
Hō at̄ dicēdū ē. Jpe ē mihi tenēs decē libras. Nec dicere debem;
Hic obligat̄ mihi. x talēta. qz talentū pl̄ ē q̄ libra. Globus
globul;
Ich wil seiner vn̄nūfft nach gebē. Sine temeritati cede volo
Sillr̄ dicere possū. Jracūdie tue cedā. Jracūdie tue nō p̄ra ibo
Der redt clarlich dig. Is loq̄t̄ p̄la. Vehemētie tue n̄ opponā.
Dz ist euch zu eer. Id vob̄ honori ē. Id vob̄ (ne clare apte zē
Der wyf weyß kunfftige ding decori ē. Id vob̄ ornamento est
Sapiēs ille futuroz p̄sci; est. hic sapiēs futuroz p̄scientiā habz.
Das ding nutzen wir in der gemein. Hac re vrimur cōiter.
Die frau ist gemein. Ea mulier cōis ē. Ea mlr̄ publica est.
Das haben wir v̄standen v̄ dynē worten. Id tuis verbis in
telliximus. Tuis orationibus. Tuo sermone.
Das geschah v̄ff das letz. Id denū siebat. Id tandem siebat
Id postremo siebat. (medicat̄;
Der wund artzt artzet mich. Chirurgicus ille me medicat̄. vel

Henricus adulterio suspectus est.

Die wort sind verdacht mit schmaichung. Verba illa adula-
toire suspecta sunt. Sicut dicimus Iste suspectus est furto. homicidio. prodicio. inuidia. z similibus.

Das spricht Plato. an vil steten. Id plato pluribus locis prohibet
dicit. testat. probat. ostendit. demonstrat.

Die habē ain erbers ding thon. Hi rem honestā fecerūt.

Die habē ain vnerbers ding thon. Isti fecerūt rem inonestā.

honestū ¶ Unde honestū dicimus qđ laude vel honore dignū est. ¶ In
**Inbo-
nestum.** honestū quod vituperandū est.

Ich wil mit nichte die burd vff mich nemē. Nullo pacto hoc
onus subibo. vñ nullo mō. nulla rōe. neutiqz nequaqz handquaqz

Der man sol stercker syn den das wyb. Vir muliere valentior
aut validior esse debet. ¶ Unde valens z validus ad corpus solū
refert z nō ad animū.

**Valens
Validus.**

Ich hor das erst. Nunc id primū audio. sentio.

Ich wil dz werck diner erfindnū zerbriechē. Machinā tuoz
argumētoz aut tuaz rationū destruā. i. corrupā

machina.

¶ Hora machina est quicquid ad oppugnandū struit.

Der lebt als ain vnuernunfftige tier. Hic bestie instar viuūt.

Instar.

¶ Utimur aut ornate instar pro similitudine.

**Detert?
Peius**

Die wyn sind gut aber der ist der seh wecher. Ea vina bona sūt
sz hoc illud veterius est. Non aut dicere debemus peius ē. qz det-
erius qđ est bonū esse potest. Peius aut nō est nisi malū.

Das ist vff drien dingen. Hoc partibus tribus vel rebus tribus vel mē-
bris tribus consistit. existit. extat. z stat zponit.

Das soltroich billich bewegen. Id merito te hortaretur. ad
hortaretur. exhortaretur.

Das ist nach minē willen geschehē. Id ex animi mei sententia ef-
fectū est. vñ ex mea sententia ex meo voto. ex mea voluntate.

Der ist mit searpffen wortē an mich kōmen. Is verbis mor-
tibus me uenit. Amaris ille me verbis allocutus est.

Hor vff mich zu betrubē. Tribulare me desinite. Uexare an-
imū meū cessate. Occupare me quiescite.

Wir wellen gern vwers willen seyn. Votis vestris prom pte

Solium XXIII

adquiescere volumus. Libenter vobis parebimus. Animo libenti desiderijs vestris obtemperabimus.

Ob der recht gethan hab versteet ir selbst wol. Ipsi intelligit iste an bisfecerit. Admodum ornatum est ut ipse pro ego aut pro tu. et ipsi pro nos et pro vos addito met.

Ipsi
Ipsi

Ich bin selb vierd gangen. Ego ambulavi quartus. Alii dicunt Ego ambulavi metquartus. sed illud non placet mihi. Dicimus enim hoc fuit octavus in arca. et non dicimus. mer octavus est.

Die frau seugt das kindt. Mulier lactat infantem.

lactaro
lactere,

Das kind saugt die brust. Infans ille lactet. Un lactere est lac sugendo accipe. Lactare autem est lac prebere.

Wir habē gespilt in dē brett. Alea lusimus. Silli modo dicere possumus. Scaco lusimus. sili Troco lusimus. Interest autem inter iocari et ludere. Ludimus rebus et instrumentis. Jocamur verbis. Dicimus Ille adiocat mihi. quod vulgo sonat. Der redt mit mir schipflich.

ludere
Jocari

Ein bofes ding ist heimlich entsprungē. Valis aliq̄ subortū est. Est autem subortū idem quod latenter ortū.

subortū

Das ist offenbar allen. Id oibz claret. Oibz innotescit. Id oibz Ich bin in rue. In quiete sum. (bus palam est)

Tranquillitatem fruor. Ortum attigi.

Der ist vnkünend gutter sirtē. Bonoz mox is ignarus. Eosillu dicimus. Dialectice ignarus Grammaticice ignarus Bonaz artū ignarus

Das kumpt von vfwendig. Illud ab extra venit.

Das kumpt vō inwendig. Istud ab intra procedit.

Tristis.

Der hat ein ernstbafft geber od gesiht. Ille tristis est. Ille vultus hz tristis. Dicitur nota quod tristis non idem est quod dolorosus. Nam quietus tristis esse potest quare non bene vivimus tristis pro doloroso.

Wir habē gewalt dich zerschlagē. Recedere habemus potestatem. facultatem. auctoritatem.

Wir entphandē die feindt in der nahē ligē. Perceptimus hostes in p̄p̄nquo delitescere. Est autem delitescere figure composita a prepositione de et latescere.

delitescere

Treybrvff dē gemut dy gedēckē. A mente via cogitatos abigitur

Der treybt von im die feindt. Ille se hostes abigit. Dicimus nam. Abige captus ab ortis.

E

Da hab ich zewege bracht vil kunst. Dulca sciam h acq̄siui.
 v̄l m̄k̄a se azh lucrat̄ sum. (par̄. discordas. deliratis)

Er mißbelet v̄o mein̄esynn. A sententia mea dissentitis. discre-
 border almechtig ist aller dingende. De' oip̄. es oim̄ rer̄z h̄s

Finis

nis ē. Nim̄ rer̄ū finis credis. ¶ Dic nota q̄ finis alq̄n̄ capit̄ p̄ter
 mino seu desirōne alicui' rei. vt cū dicim' hui' lectōis finis ē. hui'
 libeli finis ē. Alio' finis idē ē q̄ cā p̄ter quā aliqd̄ fit. Ita d̄s ē fi-
 nis ois̄ rez̄ rctā rōe p̄paraz. Ipe ei ē finis finalissi'. ad quā nob̄
 sūmope ābelādū ē. qz eo adepro nihil ē qd̄ ampl' d̄sidare possū'.

¶ Dec̄st̄ vob̄ q̄ scribēda mecū putant. q̄ cōi f̄mōe r̄ q̄tidiano. qui
 pauc' p̄stitui d̄s p̄ducerēt. postea fortasse lōgiores copiosiores q̄ se
 tentias q̄b̄ pl̄b̄ op' est vob̄ cōponā. Eaq̄ nūc̄ sat̄ sint q̄ vos vt̄
 velle. Dū ad̄ altiora ingenū vestrū efficeret̄ promptū

¶ Explicit liber primus

¶ Incipit tabula.

Acrius	.xliij.	Assit	xxv	Consiliū	eo.
Actor.	xxvij.	Attramentū.	xxvij.	Lomes	xxvj
Acta	.xliij.	Aucroz	xxvij	Lōfidentia	xxvj
Adoleseens.	xxvij	Benivolētia	xxvij	Logitare	xxvj
Admodū.	eo.	Benivolus	eo.	Consulo	xxvij
Adamare	.xx.	Beneficiuz	xxvij.	Lōcerraneus	xxvij
Aliq̄d̄iu	xxvj.	Bellare	xxvij	Lopia. pie	xxvij
Amicicia	xxvij.	Bellum	eo.	Contentio	xxvj
Amator	eo.	Belua	xxvj	Lopiosus	xxvj.
Amasius	eadem	Bestia	eo.	Lōsulto	.xl.
Amores	.xx.	Binies	xxvij	Lognatus	.xliij
Amor. are.	eadē	Calamitas	.xliij.	Lunabulū	xxvij
Amicus	.xliij	Carcer. ceres	.xxvi.	Luriosus	xxvij.
Antefero	xxvij.	Carta	xxvij	Lura	eo.
Antepono	eadē.	Charitas	.xliij.	Lupiens	.xxvj
Anima	xxvj.	Cerealia	eo.	Lupidus	eo.
Arma.	xxvij.	Certior	xxvij	Lum	xxvij.
Armiger	eo.	Line	eo.	Lrebio	.xl.
Arc	xxvij.	Litra	xxvij	Lriminos	.xl.

Folium XXIII

Deus	xx	Gloriosus	xxij	Longinquitas	xxvij
Debellare	xxiij	Gloria	eo.	Loqui	xxij
Desperatio	xxv.	Gratificari	xxvij	Maiores	xxxi
Diuus	xxv	Hactenus	xxvij	Magnope	eo.
Dissimulare	xxvij	Hostis	xxv	Magnope	eo.
Diligere	xxxi	Honestū	xxij.	Machina	xxxi.
Diligentia	xxij	Hō moratus.	xxiij	Machia	xxvi.
Diu dum	xxij	Hucusq;	xxvij	Mancipiū	xxvij
Duco	xxij.	Humile	xi	Magnificū	xi.
Eloq;	xxvij.	Importuni	xxij	Mentis	xxij.
Eousq; E	xi.	Inferi	xxvi	Compos	eo.
Epistola	xxvij.	Inexporabile	eo.	Meretricus	xxxi.
Equidem.	xxvij.	Iuuenescit	xxvij	Mirifice	xxij
Euum	xxv.	Infans	xxvij	Mirime	xxv
Excogitare	xxv.	Inseruire	xxij	Misfacio	xxij
Echorere	xxij	Ingratus	xxij.	Moltis	xxij.
Eximius	xi.	Insensus	xxij.	Molestum	xxv
Exorabile	xxvi.	Infelus	xxvi.	Moneo	xxvij
Facio	xxv	Innūerabil.	xxiij.	Munis	xxvi
Familiaritas	xxvij	Innumerus	eo.	Mucro	xxij
Fatum cas	xxv	Inimicus	xxv.	Murus	xxij.
Fama	xxv.	Jocundū	eo.	Natura	xi.
Facinus	xxix.	Iste. In	xxvi	Necessitudo	xxvij
Facies	xi	Illustris	xxix	Nemo	xi
Fera	xxvi.	Indolens	xi	Non	eo.
Ferax	xxij	Insignis	xi	Negotiū	xxij
Fertile	eodes	Incumbo	xxij.	Nimirū	xxvij.
Felix	xxix	Labefacio	xxv	Nobilis	xxij
Fiducia	xxv.	Lactens	xxvij	Nouerari	xxix
Fore	xxv.	Laus	xxij	Nomen	xi
Funus	xxij	Licet	xxij	Nondum	xxvij
Frequens	xxxi.	Lis	xxvi	Rupie	xxxi
Fruor	xxvij.	Literalie	xxvi	Rumen	xxv
Fragile	xxxi	Lōganinus	xxij		
Gemma	xi				

Honne.	xlj.	Prudentia	xxxix	Simultas	codē
Hunquid.	codem	Præstabilis	eo.	Simulta	codēz
Huicūm	.xliij	Præcor	xl	Si.	xxxvij.
Obseruare.	xxvij	Præconium	xxxij.	Singularis	xl.
Odiosus	xxvi.	Præfens.	.xl.	Solicitus	xxxi
Officium.	xxxiij	Prænu	codē.	Socius	xlj.
Oppugnare	xxxiij	Præuidere	eo	Sodalis	codēz.
Opera opus.	xlj	Præditus	.xl.	Superi.	xxvi
Ositare	.xxxi	Quantūlibet	xxvij	Suppliciu	xxxij.
Ocium	xxxiij.	Quāprimū	xx	Supbus.	xlj
Paries	xxxiij	Quomprimū	.eo.	Supbia	eo.
Patres	xxxi.	Quāuis.	xxxiij	Spes	xxv
Patria	xxxiij.	Quamq̄	codem	Studiosus	xxxiij
Persona	xl	Quadries	xxxiij	Stragēdare	xxv
Persuasū	xxxi.	Quia	codem	Strages	codēz
Perpeti	xxxv	Qui	xl.	Studiū	xlj.
Perditū ho ^{es}	xl.	Quiesco	.xliij.	Tabellari ^o	xxxvij.
Persequi.	xxvi.	Quo	xlj	Tandē.	xxv.
Paperam	eo.	Quominus	xxvij	Tameisi	xxxiij.
Per. pfidus.	cod.	Reliquū	xxx	Terra terre	xxxiij
Perperuū	xxxiij	Reliquie	xxxiij.	Temere.	xxxiij
Pellicū	.xl.	Relatio postponere	xxxiij	Temerarius.	eo.
Penuriā	xlj	antecedens	xxxiij	Tristis	xxv
Pena	xxxiij	Rumor	xxv	Tempus	xxv.
Pius homo	xxxi	Respublica	xxxi	Trinices	xxxiij
Potestas	xxxiij.	Res ppria.	xxxiij.	Venercus	.xxxi.
Potentia	codem	Sacerdos	xxv.	Vita	xxv.
Pompa	xlj.	Sat.	xxxiij.	Victor.	xxxiij
Puer.	xxxiij	Satago	xxxiij.	Viscera	xxxiij.
Propinatio	xxv.	Senesco	xxxiij	Vbi Vtor	xxxiij.
Propiciari	codē	Seniores	xxxi.	Vt.	xxxi
Propriū.	xxxiij.	Sapientia	xxxiij	Vulcus.	xl
Privare	xxxiij.	Sedulo	.xl.	Vitupero	xlj
Prælium	xxxiij	Simulare	xxxiij	Volumē	xlj.
Prosper	xxxiij	Simulare	codē	Finistabile	